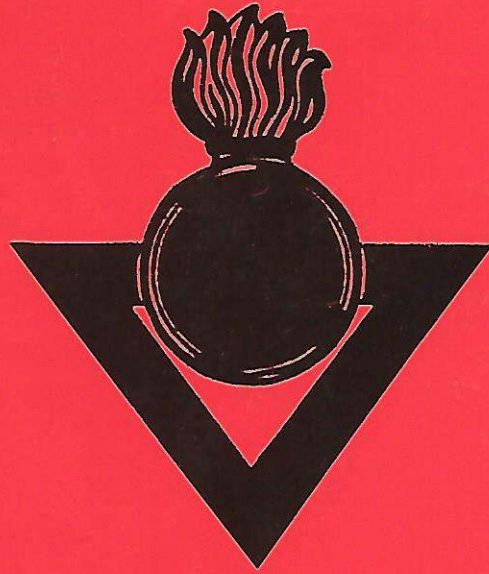

MITTAMIES -97

TIEDUSTELUPATTERISTON JA MITTAUSPATTERISTON KILLAN JULKAISU

TOIMITUS

Osoite:
Tiedustelupatteristo
PL 5
38841 NIINISALO

PÄÄTOIMITTAJA

Everstiluutnantti
Raimo Jyväsjärvi

TOIMITUSSIHTEERIT

Kapteeni
Onni Parviainen
Sotilasmestari
Pauli Perälä
Toimistos sihteeri
Leena Kulmala

VALOKUVAT

Terho Siltanen
Sinikka Kinnari
Petri Salonen
Orvo Haavisto

Kansikuva:
Kiltasauna Rovajärvellä/
Petri Salonen

PAINOPAIKKA

Kirjapaino Sprint Plus Oy,
Kankaanpää

SISÄLTÖ

Kenttätukikunnan tarkastajan tervehdys	1
Killan puheenjohtajan tervehdys	2
Tulevaisuuden kynnyksellä	4
In memorian	5
Saksan maalitiedustelujärjestelmä ja sen kehittäminen	9
Killan sihteerin palsta	14
Palkitsemiset.....	15
Jatkosodan sairaudet ja ötokät.....	16
Mittaustiedustelun lisäkurssi 13.-15.9.1996 Niinisalossa	18
Hyrrä ei pyöri enää ?	21
Niinisalon maasääasema avattu	23
Niinisalon maasääasema kansainvälinen sään mittausta paikka	24
Mittamiehet kartanteossa	27
Taphtumia vuoden varrelta	31
Perinnepäivä kuvina	32
Killan vuosikokous Porissa	35
Kiltavierailu Rovajärvellä	37
Kokouskutsu	39
Tyttö, joka kävi intin	41
Patteriston henkilökunta	46
Saapumiserä 1/96	47
Saapumiserä 2/96	48
Onks kontti tuttu	49
Tiedustelualiupseerikurssi 1/96	53
Sääaliupseerikurssi 1/96	54
Säämieskurssi 1/96	55
Mittamiesten reserviyksikkötoiminta	56
Tiedustelualiupseerikurssi 2/96	58
Sääaliupseerikurssi 2/96	59
Säämieskurssi 2/96	60
Tiedustelupatteriston esite	62

15. vuosikerta

Ilmestyy kerraan vuodessa tammikuussa

TIEDUSTELUPATTERISTO JA MITTAUSPATTERISTON KILTA KIITTÄVÄT TUKIJOITAAN

Kenttätykistön tarkastajan tervehdys

Tiedustelupatteristolla on takanaan menestyksellinen yli 70-vuotinen taival, jonka aikana joukon sijaintipaikkakunta ja nimikin ovat useaan kertaan vaihtuneet. Patteristo on koko olemassaoloaikansa vastannut mittaus- ja mittaustiedustelualueen koulutuksesta ja kehittämisestä Puolustusvoimissa. Nimi Mittauspatteri tai Mittauspatteristo vastasi vuosikymmeniä hyvin joukon tehtäviä. Tehtäväkuva on kokenut tervetulleen, joskin kohtuullisen suuren muutoksen tällä vuosikymmenellä. Vastuu maavoimien teknisen tiedustelun sekä ballistisen sääpalvelun koulutuksesta ja kehittämisestä ovat laajentaneet patteriston toimialaa siinä määrin, että nimenmuutosta Tiedustelupatteristiksi voidaan pitää vähintäänkin perusteltuna.

Olen viime vuosina saanut seurata hyvin läheltä Tiedustelupatteriston toimintaa. Havainnoistani ensimmäisenä haluan mainita joukossa vallitsevan erinomaisen aselajihengen. Teknisen tiedustelun ja sääalan valtakunnallinen joukkotuotanto on hoidettu erinomaisin tuloksin. Tämä näkyy varusmiesten korkeana palvelusmotivaationa ja oikeana joukkoyksikköilypeytänä. Alan reserviläisistä tämä sama henki on nähtävissä ensimmäisestä kertausharjoituspäivästä lähtien. Tiedustelupatteriston kouluttajat osaat asiansa.

Aselajin tai toimialan kehittäminen erityisesti tekniikan alalla vaatii jatkuvaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Se on mielenkiintoista, mutta joskus uuttavaa puurtamista, jossa viisikin vuotta on lyhyt aikajänne. Tiedustelupatteriston erityisvastuualueilla teknisen kehityksen vauhti on ollut kiivas. Tulevina vuosina vauhti kiihtyy entisestään. Tämä vaatii henkilöstöltä jatkuvaa opiskelua ja itsensä kehittämistä. Olen tyytyväisyydellä pannut merkille, että tätä henkeä löytyy Tiedustelupatteristosta. Kaukotähtisyjärjestelmän ja ballistisen sääpalvelun kehittämi-

sessä on yhteistyöllä alan kotimaisten huipputeknologian yritysten kanssa saavutettu alan kansainvälinen huippu. Tietotaitotaso lentoratatutkien, akustisten ja muiden sensorijärjestelmien sekä perinteisten mittaus- ja mittaustiedustelualueiden osalta kestää kansainvälisen vertailun. Yksityisen välineen tai järjestelmän kehittämistyössä on aina olemassa vaara, että käsitys siitä kokonaisuudesta, jota varren järjestelmää kehitetään, hämärtyy.

Tiedustelupatteriston kokonaistehtävä maavoimien teknisen tiedustelun kehittäjänä edellyttää henkilöstöltä myös selkeää taktista kokonaisnäkemystä. Teknisillä järjestelmillä hankittavat tilanne-, tiedustelu- ja maalitiedustelutiedot palvelevat aina hyvin laajaa kokonaisuutta. Työ teknisten tiedustelujärjestelmien yhdistämiseksi entistä selkeämmäksi sotilaslääninä ja/tai armeijakuntaa palvelevaksi kokonaisuudeksi on käynnissä. Hyvin etenevä tiedustelulennokkiprojekti on työnsä aikana toistuvasti kohdannut tämän asian tärkeyden. Kun uusi, yleensä myös kallis järjestelmä hankitaan, on sillä pystyttävä palvelemaan mahdollisimman laajaa kokonaisuutta yhden aselajin tai joskus jopa puolustushaaran kokonaisuutta ahtaammat näkemykset sivuuttaen.

Tiedustelupatteristo ja sen tukijoukko Mittauspatteriston kilta ovat ylläpitäneet esimerkillistä ”mittamieshenkeä” vuosikymmenien ajan. Uskon tämänkertaisenkin Mittamies-lehden edelleen tätä henkeä lujittavan. Kun siihen vielä yhdistetään oikea ”teknisen tiedustelun henki” sääala mukaanlukien, voidaan perustellusti puhua valtakunnallisesta valiojoukkoyksiköstä, jonka riveihin kuulumisen on etuoikeus.

Toivotan Mittamies-lehden lukijoille menestyksellistä vuotta 1997.

Kenttätykistön tarkastaja
Eversti Esa Tarvainen

Puheenjohtajan tervehdys

Hyvät Kiltalaiset !

Kuten kaikki tiedämme, kiltatyö on vapaaehtoista toimintaa, johon jäsenet osallistuvat mahdollisuuksiensa ja halujensa mukaan. Tämän toiminnan jatkuvuus ja olemassaolo pyritään takaamaan sillä, että osallistujia on paljon ja tehtävät jakautuvat tasaisesti eri osapuolille. Kuitenkin aktiivisuuden asteesta riippuen joillekin henkilöille näitä, jopa suurimmalta osiltaan näkymättömiä tehtäviä, kertyy huomaamatta ja niiden arvo huomataan täysimääräisesti vasta kun hän on poissa. Yksi tärkeimmistä tehtävistämme on mielestäni jatkuva positiivinen motivointi kiltatyön tekemiseen ja jatkamiseen. Se on asia, jota ei tiedosta ennenkuin se puuttuu. Tässä mielessä Tuomo Valkjärven poismeno on ollut enemmän kuin hyvän ystävän menettäminen. Olemme menettäneet sen erittäin tärkeän ”kipinän”, joka on oleellista moottorin käymiselle. Hänen paikkaansa on mahdoton täyttää. Toivon vain, että voimme ainakin osittain korvata sen kukin omalta osaltamme. Tuntuu pahalta, kun Tuomon posi-

tiivinen asenne, hymyilevät kasvot ja ”ei voi olla totta”-lausahdus ovat poissa.

Keskustelimme pari vuotta sitten erittäin paljon Kiltamme nimestä. Päätimme silloin, että asia on loppuunkäsitelty eikä nimen muuttamiseen ole tarvetta. Asia on kuitenkin taas tullut esiin monissakin yhteyksissä ja kiltamme hallituksen kokouksessa vain joitain aikoja sitten nimen muuttaminen tai ainakin sen perusteellinen harkinta sai yksimielisen hyväksynnän. Tämä tarkoittaa sitä, että tulevassa vuosikokouksessa asian tiimoilta pitää käydä perusteellinen yleiskeskustelu. Pyydän ja toivon, että kaikki kiltalaiset valmistautuisivat sanomaan sanansa joko asian puolesta tai vastaan Tampereen tulevassa kokouksessa.

”Mittauspatteriston Kilta” on kiistatta mittamiehengen ilmenemismuoto. Se kuvaa kaikkea sitä, mitä veteraanimme ja jäsenemme ymmärtävät

kunniakkailla perinteillämme. Voidaan kait sanoa, että killan nimestä on tullut enemmänkin käsite kuin kaksi erillistä sanaa.

On aivan selvää, ettei killan nimi voi muuttua automaattisesti, vaikka sen oman joukko-osaston nimi muuttuisikin. Joukko-osastojen nimiä järjestellään jatkuvasti. Tällä hetkellä keskustellaan jopa vanhojen nimien palauttamisesta. Ei kukaan voi tietää, mikä on nimeltään meidän joukko-osastomme viiden vuoden kuluttua, se voi jopa olla Mittauspatteristo tai se voi olla jokin, missä ei sanoja ”mittaus” tai ”patteristo” edes näy.

Hyvän esimerkin näistä nimiasioista saamme koulumaailmasta. Peruskoulun tultua lähes kaikki vanhat koulujen nimet korvattiin ala-asteilla ja yläasteilla ja lukioilla, joiden edessä sitten esiintyy jokin kaupunginosan tai kylän nimi. Itse kävin aikani koulua nimeltä Porin Lyseo, joka muuttui ajan saatossa Riihikedon yläaste ja lukio - nimeksi. Kuitenkin mainittu koulu anoi 100-vuotisjuhliensa kunniaksi nimensä palauttamista, ja se palautuikin. Samaa on kait tapahtumassa ympäri Suomea.

On kuitenkin painavia syitä, miksi nimemme muuttamista tulee vakavasti harkita. Kuulemme jatkuvasti kiltamme henkilökuntaan kuuluvilta jäseniltämme, että nykyiset tiedustelupatteriston varusmiehet eivät mitenkään tiedosta Mittauspatteriston Kiltaa omaksi killakseen. He eivät tunne, että ”Mittauspatteristo” tai ”Mittamieshenki” liittyisivät jotenkin heihin. Heistä tuntuu vieraalta sanoa ”kuulun Mittauspatteriston Kiltaan”, kun eivät osaa edes selittää, mikä se sellainen mittauspatteristo on.

Tähän on tultu siitä yksinkertaisesta syystä, että Tiedustelupatteristossa on nimenmuutoksen lisäksi myös toiminnot täysin erilaisia kuin aikanaan Mittauspatteristossa. Siviilissä maanmittauskoulutuksen saaneilla miehillä ja naisilla ei ole enää sellaista merkitystä rekrytoinnissa kuin ai-

emmin. Tämän lisäksi perinteinen maanmittaus toiminta on vähentynyt huomattavasti patteriston koulutuksessa. Muut huipputekniikan alat ovat lisääntymässä. Tämän lisäksi vielä säämiehet ovat tulleet osaksi entistä Mittauspatteristoa. Näillä varusmiehillä on vieläkin suurempi kynnyksensä liittyä ”Mittauspatteriston Kiltaan” kuin muilla Tiedustelupatteristossa palvelevilla.

Meidän on kuitenkin epäitsekkäästi myönnettävä, että nimenomaan nykyisissä ja tulevaisuudessa varusmiehistä on koko kiltamme tulevaisuus.

Tiedustelupatteriston komentaja ja kiltamme varapuheenjohtaja Pentti Kuosa siirtyi reserviin kuluneen vuoden aikana. Killan puheenjohtajana ja toivottavasti hänen hyvänä ystävänä kiitän Penttiä kaikesta siitä korvaamattomasta avusta, mitä hän toimikautensa aikana killallemme antoi. Toivon luonnollisesti hänen arvokasta myötävaikutustaan killan toimintaan tulevina reservivuosinakin.

Tiedustelupatteriston uusi komentaja Raimo Jyväsjärvi on ehtinyt olla vain muutaman kuukauden kiltamme toiminnassa mukana. Jo tänä aikana olemme voineet havaita, että ainakaan patteristomme osalta ei toiminnallemme tule aiheutumaan hankaluuksia. Uskon, että Raimo tekee kaiken sen ”minkä ihminen ja pappi voi” kiltamme hyväksi. Kiitokset todella luonnikkaasta alusta.

Tampereen alaosasto Pertti Heikkilän johdolla on valmistelemassa tulevaa vuosikokousta, jonka kutsu ja ohjelma on toisaalla tässä lehdessä. Saamieni tietojen mukaan tulemme näkemään mielenkiintoisia asioita Ilmavoimien ympäriltä ja jopa pääsemme tutustumaan lentokalustoon. Toivon runsasta osanottoa.

KILLAN PUHEENJOHTAJA
Pentti Pohjola

PATTERISTON KOMENTAJA

Everstiluutnantti Raimo Jyväsjärvi

Tulevaisuuden kynnyksellä

Tiedustelupatteriston ja sitä edeltävien joukkojen 72. toimintavuosi on jäänyt työntäyteisenä taakse. Tutkimus- ja kehittämistehtävissä sekä koulutustapahtumissa saavutetut tulokset antavat aiheen tyytyväisyyteen. Työ on tehty hyvin. Tulokset eivät ole kuitenkaan syntyneet helpolla. Koulutuksen monimuotoisuus ja tutkimus- ja kehittämistehtävien vaativuus on näkynyt vastuuna nuorillakin harteilla. Vastuuna, joka painaa mutta myös vastuuna, joka halutaan kantaa. Tehtävässä ovat auttaneet niin henkinen kypsyytensä kuin korkea halu itsensä kehittämiseen. Yhdistelmä, jolla saadaan aikaan laadukkaita tutkimustuloksia ja maanpuolustukseen myönteisesti asennoituvia nuoria miehiä ja naisia. Parhaimmat kiitokseni Tiedustelupatteriston henkilökunnalle ja sen taustavoimille hyvin tehdystä työstä.

Tiedustelupatteriston yksi päätehtäviä on sodan ajan tiedustelupattereiden ja sääjoukkojen tuottaminen. Järjestelmä on luotu selkeäksi, mutta kuinka usein tulemme miettineeksi sitä millainen vastuu tehtävään liittyy. Joukkojen on kyettävä säilyttämään toimintakykynsä ja täyttämään tehtävänsä itsenäisesti äärimmäisissäkin olosuhteissa - vain vähäisellä kaaderilla tuettuna. Niin suuri vastuu velvoittaa antamaan parasta mahdollista koulutusta voimia säästämättä. Se myös edellyttää koulutuksen ja sen menetelmien jatkuvaa kehittämistä, eläytymistä koulutustapahtumaan ja huolenpitoa alaisista. Toimintakyvyn ja ammattitaidon kehittäminen on aina henkistä turvaa - tulevaisuudessakin.

Maavoimat ovat uuden kehitysajakauden kynnyksellä. Lähivuosien kehittämistoiminnan painopistealueita ovat johtamistoiminnan, valvonnan ja tiedustelun kehittäminen. Tässä työssä Tiedustelupatteristolla on oma osuutensa. Niin kuvaus-, tutka- ja tähytystiedustelu kuin ballistinen sääpalvelukin tulevat olemaan erittäin

kenttätyökistön tärkeimpiä kehitettäviä toimintoja. Näiden hankkeiden johtaminen ja hallinta sekä tuloksellinen eteenpäin vieminen edellyttää selkeitä kokonaiskehyksiä. Muutoin tavoitela katoaa yksityiskohtiensa viidakkoon ja rajoitetut voimavarat eivät tule kohdennettua oikein.

Edessä olevan ajanjakson tekee vaikeaksi se, että samalla kun luodaan perusteet vuosituhannen vaihteseen ajoittuvalle varustamiselle, samalla käytössä olevat resurssit uhkaavat vähetä entisestään. Pitkäjänteinen kehittäminen vaatii voimavarojen ohjaajilta uskoa siihen, että tutkimustehtävään panostaminen on sijoitusta tulevaisuuteen. Näin vaikka toiminnan tulokset eivät olisikaan jatkuvasti mitattavissa.

Mittauspatteriston kiltta on yksi maamme vanhimmissa ja jäsenmäärältään suurimmista killoista. Mutta uhkaako arvokkaasti ikääntyvää kilttaa aktiivisten jäsenten vähetessä kuihtuminen ja vastaako toiminta niitä odotuksia, joita meillä kaikilla on. Miten saada nuori polvi mukaan toimintaan ja miten yhdistää Tiedustelupatteriston korkea reserviyksikkötoimintahalukuus kiltatoiminnan puitteisiin. Hyviä kysymyksiä - vaan löytyykö yhtä hyviä vastauksia? Muutos ei ole itsetarkoitus, mutta on myös tiedostettava muutoksen aika. Nuori polvi ei tunnista Mittauspatteriston kilttaa - Tiedustelupatteristossa palvelleena - samalla tavalla omakseen.

Luoko vanhaa kunnioitava ja nykyisyyden rinnalleen hyväksyvä Mittaus- ja Tiedustelupatteriston kiltta sillon tulevaisuuteen. Siinä meille hieman pohdittavaa.

Esitän parhaan tervehdykseni kaikille lehden lukijoille ja toivotan mitä menestyksellisintä vuotta 1997.

IN MEMORIAM

Perjantai-iltana 1.3.1996 saimme vastaanottaa järkyttävän suruviestin Asikkalan Rutalahdella tapahtuneesta lento-onnettomuudesta, jossa menehtyi ystävämme teknikkokapteeni **Tuomo Valkjärvi**. Hän oli syntynyt Oulaisissa 9.8.1946. Onnettomuuskone oli tuolloin suunnistuselennolla Pirkkalasta Helsinkiin. Lento-osuuden aikana oli Tuomo Valkjärven virkatehtävänä kuvata maantietukikohtia. Rutalahden yllä onnettomuuskoneen sivuvakaajan yläosa osui lahden yli vedettyyn puhelinlinjan kannatinvaijeriin sillä seurauksella, että koneen ohjaaja ja Tuomo Valkjärvi saivat surmansa koneen jäähäntörmäyksessä. Onnettomuuden tutkimus ei kyennyt selvittämään onnettomuuden todellisia syitä.

Tuomon palvelusura Puolustusvoimissa alkoi Mittauspatteristossa opetusaliupseerina v 1969. Mittamieheksi ”kipinän” Tuomo sai Mittaus- ja Tiedustelukoulun reservialiupseerikurssilla vuonna 1968. Hän omaksui alustapitäen oikean mittamieshengen, joka hänen välittömän persoonansa kautta välittyi niin varusmiehiin kuin palvelustovereihinkin.

Tuomo toimi opetusaliupseerin, topografialiupseerin ja mittausupseerin tehtävissä vuosina 1971-76. Noissa tehtävissä Tuomo koulutti ammattitaidolla ja hänelle ominaisella innostavalla, mukaansatempaavalla, ja hyvin ”kuuluvalla” tavalla mittamiehiä reserviin ja Topografikunnan jokkaesäisiin kartoitustöihin.

Teknillisen koulun maanmittaustekniikan opin-
tosuunnalta Tuomo valmistui vuonna 1976. Sa-

man vuoden syyskuussa hän hakeutui Topografikunnan palvelukseen karttateknikoksi. Topografikunnan maastotyöt ulottuivat tuolloin koko Suomen alueelle. Tuomon johtaman mittauskomennuskunnan työskentely herätti aina paikkakunnalla ansaittua huomiota. Tuomo osasi johtaa varusmiehiä niiden vaativissa tehtävissä usein hyvinkin vaikeissa olosuhteissa, Lapin perukoilla. Hän oli erinomainen seuramies ja suhdetoimintamies, joka osasi ottaa huomioon kulloisenkin paikkakunnan kulttuurin ja elämäntavan vaatimukset. Hän ei jäänyt vain sivusta seuraamaan paikkakunnan tapahtumia vaan osallistui joukkoineen aktiivisesti aina urheilusta kirkolliseen toimintaan. Tuomo oli myös lahjakas laulaja ja runonlausuja. Näistä lahjoista saivat nauttia usein työkaverit, lukuisat vieraat ja ystävät. Tuomon isänmaallisuus ei myöskään jäänyt huomiotta mittauskomennuksillakaan sillä kaikkina Puolustusvoimien merkkipäivinä oli lippu tangossa ja asianmukaiset juhlatilaisuudet olosuhteiden sallimalla tasolla.

Tuomon monipuolinen lahjakkuus oli pantu merkille, kun hänet nimitettiin Pääesikunnan Kuvakeskuksen johtajaksi vuonna 1992. Hänen historian tuntemuksensa, ammattitaito ja kiinnostus valokuvaukseen ja ennenkaikkea luontokuvaukseen sekä laaja hyväksyntä hänen persoonalliselle johtajuudelleen olivat perusta uuden tehtävän hoitamiseksi.

”Herra Puheenjohtaja”, tervehti Tuomo allekirjoittanutta onnettomuutta edeltävänä maanantaiamuna soittaessani hänelle. Tuomo oli jo tuol-

loin Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskuksen osastopäällikkö. Tässä tehtävässä hänen luovuutensa oli parhaassa mahdollisessa käytössä. Hän tutki innokkaasti viime sodan aikana kuvattua materiaalia ja siihen liittyvää historiaa, kirjoitti aiheesta monia artikkeleita sekä toteutti taiteellista lahjakkuuttaan valokuvauksen keinoin. Teimme paljon yhteistyötä myös kuvaustiedustelun alueella.

Olimme läheiset työkaverit jo mittamiesajoista asti. Pidimme yhteyttä tavantakaa niin työ, yhdistys kuin kiltta-asioissakin. Tuomo harrasti metsästystä ja oli uutterasti mukana lukuisissa luottamustehtävissä sekä vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä. Niistä mainittakoon Mittauspatteriston kiltta, Topografikilta, Maanpuolustuksen Teknikot ry, Uudenmaan Kiltapiiri ry, Santahamina Seura ry sekä Mannerheimin lastensuojeluliitto. Mittauspatteriston killan toiminnassa opimme Tuomon tuntemaan organisaattorina ja mm. erinomaisena kokkina. Kaikki Rovajärvellä vuonna 1994 mukana olleet kiltalaiset muistavat varmasti vielä sen Tuomon loihtiman herkullisen ”Rosvopaistin”, oikeaoppisine lisukkeineen. Siellä missä Tuomo oli mukana vallitsi aina tietoinen järjestys, elämänmyönteisyys ja välitön tunnelma, sotilasarvoon katsomatta.

Erityistä arvonantoa ja luottamusta osoittavat hänelle myönnetyt Suomen Leijonen Ritarimerkki, Mittausristi, Sotilasansiomitalli, Helsingin Varuskunnan levyke, Maanpuolustuskiltojen Liiton hopeinen kiltaristi sekä Maanpuolustuskiltojen Liiton kiltta-ansiomitalli.

Välittömyytensä ja toiset ihmiset huomioonottavan luonteensa vuoksi oli Tuomolla hyvin laaja ystäväpiiri myös työympäristön ulkopuolella. Tuomo jätti meille kaikille myös kuvan rehdistä, lahjakkaasta ystävästä ja työtoverista jollaisena tulemme hänet aina muistamaan.

Tuomo Valkjärveä jäivät kaipaamaan lähinnä vaimo Maija-Liisa ja aikuiset lapset Katja ja Kari sekä runsas ystävien ja mittamiesten joukko ympäri maan.

Ystävää ja työkaveria muistaen; Uuno Kailaan runon säkein:

*Niin mä kerran tieni aloin,
niin mä kuljen; paljain jaloin.*

*Avohaavat syvät näissä,
ammottavat kantapäissä.*

*Rystysihin joka kiven,
jäänyt niistä' on verta hiven.*

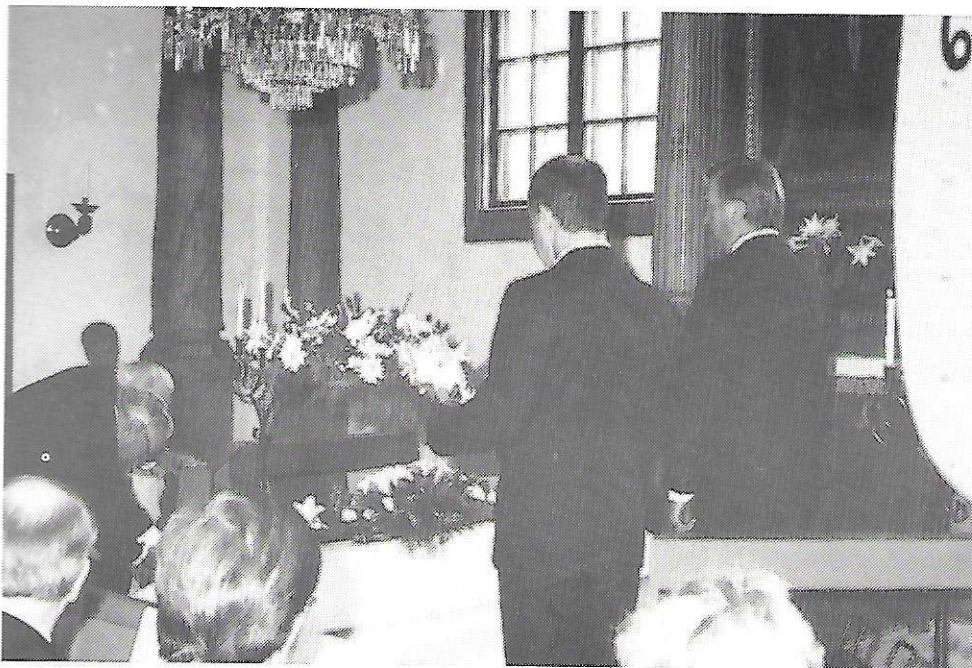
*Mutta niinkuin matkan aloin,
päätän myös sen; paljain jaloin.*

*Silloinkin, kun tuska syvin
viiltää, virkan: Näin on hyvin.*

*Tapabtukoon tabtos sinun,
Kohtaloni, eikä minun.*

Muistosanat: Hannu Rajahalme

Kiltaveli Johannes Ahdin siunaustilaisuus

Killan kukkalaitteen laskivat Ensio Laine ja Rauni Koskinen

*Killan lipun kantajana
siunaustilaisuudessa
oli Veikko Virtanen*

LEICA VECTOR IV

For view, range and orientation

Three in one: LEICA VECTOR IV

LEICA VECTOR for view

With binocular vision and excellent optics VECTOR provides outstanding viewing.

LEICA VECTOR for range

The rangefinder of the VECTOR IV measures distances up to 5 km.

LEICA VECTOR for orientation

The digital magnetic compass determines azimuth and inclination precisely even when tilted.

Everstiluutnantti Raimo Jyväsjarvi

Saksan maalitiedustelu- järjestelmä ja sen kehittäminen

Verratessa Saksan maavoimien - yhden merkittävän NATO komponentin - maalitiedustelujärjestelmää omaamme, voidaan todeta sen käyttöperiaatteiden ja toimintamenetelmien olevan yllättävän yhdenmukaisia oman järjestelmämme kanssa. Vaikka voimavarat, joilla näitä järjestelmiä kehitetään ovat eri tasoilla - on oman järjestelmämme kehittäminen oikean suuntaista ja tietotaidoltaan korkealuokkaista.

Artikkeli perustuu Saksan Tykistökouluun tehdyn vierailun yhteydessä pidettyihin alustuksiin ja esitelmiin. Hyvin seikkaperäisten esitysten rakenne noudatti kaavaa nykyjärjestelmän teoreettinen toiminnan kuvaus, kalustoesittely ja järjestelmän toiminnallinen tarkastelu sekä vaatimukset tulevaisuuden järjestelmien kehittämiselle sekä kehittämisratkaisut. Artikkelin kirjoittaja on Tiedustelupatteriston komentaja.

Maavoimien joukkojen supistaminen

Saksan maavoimien joukkojen supistaminen tällä vuosikymmenellä on heijastunut voimakkaasti myös tykistöön. Tykistön henkilövahvuuksien vähentäminen 40 000:sta miehestä 21 000 mieheen pakotti tarkistamaan sodan ajan joukkojen kokoonpanoja. Voimakkaimmin supistaminen vaikutti armeijakuntatasolla. Armeijakunnan tykistö hajautettiin alajohtoportaisiin ja divisioonan tykistöä vähennettiin kahdella patteristolla.

Kokoonpanojen tarkistuksen yhteydessä maalitiedustelujärjestelmä hajautettiin ja liitettiin osina raskaisiin raketinheitinpattereihin ja raskaisiin patteristoihin lähinnä tiedustelukyvyn ulottuvuuden - tulen ulottuvuuden mukaisesti. Se tuhosi selkeän ja integroidun maalitiedustelujärjestelmän. Ongelmana pidetään myös sitä, että armeijakunta tasalta puuttuu tavanomaiset tykistöjoukot, jolloin operatiivinen liikkumavara on olematon.

Nykyinen maalitiedustelujärjestelmä ja sen kehittäminen

Nykyinen maalitiedustelujärjestelmä perustuu tiedustelupatteristojen, tiedustelulennokkikomppanioiden ja prikaati-pataljoonatason tulenjohtovoiman käyttöön. Eri organisaatiotasojen maalitiedusteluvoima jakautuu seuraavasti:

- armeijakunta (3 kpl)
 - tiedustelulennokkikomppania
- divisioona (8 kpl)
 - tykistörykmentti
 - tiedustelupatteristo
 - tiedustelulennokkikomppania
- prikaati
 - tulenjohtopäälliköiden ja tulenjohtajien maasto-
valvontatutkat ja tavanomaiset tulenjohto-
välineet

Tiedustelupatteriston tiedustelumenetelmiä ovat tähtäys, äänimittaus, tutkamittaus ja säämittaus. Tutkamittaukseen kuuluvat sekä tykistön lentoradan tutkimus että maastonvalvontaan liittyvä tutkimus. Tehtyjen päätösten mukaisesti tiedustelu ja maalitiedustelu tulevat perustumaan 2 lennokkijärjestelmään (CL 289 ja KZO), kahteen aktiiviseen maalitiedustelujärjestelmään (vastatykistötutka Cobra ja valvontatutka BUR) ja yhteen passiiviseen maalitiedustelujärjestelmään (optoelektroninen mittausjärjestelmä OZA).

Lennokkitiedustelu

Armeijakunnan tiedustelulennokkikomppanian ja divisioonan tykistörykmentin tiedustelulennokkikomppanian kalustona on CL 289 tiedustelulennokki. Lennokin eräitä ominaisuuksia ovat:

- lentonopeus 720 km/h; suihkumoottori

- lentomatka 400 km; tunkeutumiskyky 170 km
- lentokorkeus 200 - 1200 m
- lento vain etukäteen ohjelmitavissa kymmenele eri kuvausalueelle
- tehtävän suoritus aika max 40 min
- kuvausalueen koko kameratyypistä riippuen 400 m x 1800 m
- pikatulkittava kuva (ei stereokuva, joka on saatavissa noin 8 min viiveellä) 75 km:n etäisyydeltä
- infrapunakamerakuva ja kolmen kameran mustavalkokuva tiedusteltavalta alueelta saadaan koneen palattua tehtävästään (järjestelmä ei kykene videokuvan välittämiseen)
- laskeutuminen laskuvarjolla

Lennoikkijärjestelmä käsittää:

- linkkiyhteysajoneuvon, jossa lennokin välittämä pikatulkittava kuva otetaan vastaan ja "kehitetään"
- 5 kuvantulkinta-ajoneuvoa, joissa kussakin työskentelee 6 kuvatulkintaa. Kuvatulkintakoulutetaan Münchenissä 12-15 viikon kursseilla.
- lennokin vastaanottoajoneuvon, joka ottaa lennokin ohjaukseen 16 km suunnitellusta laskeutumispaikasta
- 2 lennokin laukaisujoneuvoa
- 16 lennokkia
- huolto- ja korjausajoneuvot

Lennoikkijärjestelmä ryhmitetään noin 15-20 km etulinjasta lähelle divisioonan komentopaikkaa ja divisioonan tykistön komentopaikkaa. Yksikön vaatima kokonaisala on noin 4 km x 3 km. Ryhmitysalue muodostuu komentopaikasta, kahdesta laukaisualueesta ja kahdesta huolto- ja korjauspaikasta. Kunkin alueen koko on noin 1 km x 1 km. Yksikön henkilöstövahvuus on 196 miestä (mm 5 upseeriä ja 79 aliupseeriä). Henkilöstöstä 30 % on erikoiskoulutettuja. Yksikön ajoneuvovahvuus on noin 50. Näistä noin puolet on maastokuorma-autoja.

Tiedustelulennoikkijärjestelmälle käskettävät tehtävät ovat sekä yleistiedusteluun että maali tiedusteluun liittyviä:

- tilanne alueilla 1-3
- tilanne lähestymisteillä 4-6
- tilanne ja maalit alueella 7
- tilanne ja maalit joen ylityspaikoilla 8-9
- komentopaikat ja huoltokeskukset alueilla 9-10

Toiminnan käynnistäminen suunnittelu mukaanlukien on kyettävä aloittamaan 2 tunnin sisällä. Tiedusteluun käytetään normaalisti 12 tiedustelulennoikin suoritusta vuorokaudessa. Nykyisellä tiedustelulennoikkijärjestelmällä on lennetty yli 400 (vuodessa keskimäärin 90)

operatiivista tehtävää. Näistä 4 on päättynyt tiedustelulennoikin täydelliseen tuhoon.

CL 289 tyyppinen tiedustelulennoikkijärjestelmä on vanhanaikainen eikä vastaa nykyaikaisia järjestelmälle asetettavia vaatimuksia. Sen suurin puute on kyvyttömyys välittää reaaliaikaista tilannekuva. Järjestelmää pidetään kuitenkin operatiivisessa käyttövalmiudessa ja sen ominaisuuksia parannetaan jossain määrin muunmuassa joksäntoimintakyvyn, reaaliaikaisen tiedonsiirtokyvyn, taistelukestävyuden ja häirinnän sietokyvyn osalta. Kokoonpanon raskautta pyritään keventämään vähentämällä henkilöstöä ja ajoneuvoja.

CL289 lennoikkijärjestelmän puutteet ovat johtaneet vaatimuksiin uuden tiedustelulennoikkijärjestelmän hankkimisessa. Järjestelmän kehittämiseksi asetettuja vaatimuksia ovat:

- maali tiedustelukyky kaikkiin taistelulentäen maalityyppeihin ml maastoutetut ja naamioidut maalit paikallaan ja liikkeessä
- toimintakyky kaikkina vuorokauden aikoina lähes kaikissa sääoloissa
- reaaliaikainen tiedustelukyky
- maalin tunnistaminen (NATO maalityyppi 2,4 m x 2,4 m) perusteeksi riittävä erottelukyky 1500 m:n korkeudesta
- lentokorkeus 300 - 1500 m
- lentoaika 3 - 4 h
- lentonopeus noin 180 km/h
- paikantamisen tarkkuus 50 m CEP

Saksalais-Ranskalaisena yhteistyönä kehitetty KZO (BREVEL) lennoikkijärjestelmä vastaa Saksan maavoimien asettamia vaatimuksia. Lennoikin kehittämissä taulu on sopeutettu vuoteen 2000 ajoittuvia hankintatarpeita varten:

- kehitystyö	1992-1996
- ensimmäinen lento	1994
- valmistajan testilennot	1996-1997
- kenttäkokeet	1998
- jatkokehitystyö	1999
- tuotantovalmius	1999-2000
- operatiivinen käyttövalmius	2001

Lennoikkijärjestelmä on suunniteltu sijoitettavan raskaan raketinheitinpatteriston kokoonpanoon siten, että se kykenee 2 samanaikaiseen suoritukseen yhtäaikaan. Yksikön vahvuudeksi on suunniteltu noin 80 miestä.

Äänimittaus ja optoelektroninen mittausjärjestelmä OZA

Nykyinen äänimittausjärjestelmä SMA 064-PC on pitkälti samankaltainen meidän äänimittausjärjestelmämme kanssa. Toiminta-alueista johtuen koko yksikkö yksittäistä hälytysasemaa ja mikrofoniasemaa myöten on sijoitettu ajoneuvoihin. Äänimittausjoukkueen muodostama äänimittausrintama tai -kenttä sisältää 4-7 äänimittausasemaa (ä 1 ajoneuvo ja 3 miestä), 2 hälytysasemaa (ä 2 ajoneuvoa ja 5 miestä) ja komentopaikan (1 ajoneuvo ja 11 miestä). Kokonaisvahvuus on noin 40 henkeä. Komentopaikalla äänitietojen käsittely tapahtuu windows-tyyppisen liittymän avulla. Laitteisto käsittelee tiedot täysin automaattisesti antaen loppuotteena äänilähteen koordinaatit. Myös manuaalinen käsittely on mahdollista.

Esittelijät uskoivat äänimittausjärjestelmän käytettävyyteen. Järjestelmää pyritään kehittämään edelleen muunmuassa hyödyntämällä GPS-paikannusjärjestelmää ja kehittämällä mikrofoniasemien tiedon taltiointiominaisuuksia siten, että keskusasema voi "tilata" mittaustiedot mikrofoniasemilta haluamanaan aikana. Tällä pyritään välttämään automaattiseen tiedonlähettämiseen liittyvää viestiverkon tukkeutumista. Kehittämisessä on oltu yhteistyössä muunmuassa HELO ja ALCA-TEL-järjestelmien valmistajien kanssa.

Kuvassa 1 on esimerkkejä mittausasemien ryhmittämissperiaatteista.

Äänimittausjärjestelmään liittyvät heikkoudet tunnistettiin. Erityisenä ongelmana nähtiin taistelukentän runsas tulenkäyttö. Järjestelmän kehittämistarvetta perusteltiin kuitenkin muunmuassa kriisialueiden valvon-

tajärjestelmänä esimerkiksi entisten Jugoslavian kaltaisilla alueilla, jossa harvakseltaan tapahtuvan tulenkäytön valvonta järjestelmällä on hyvin mahdollista.

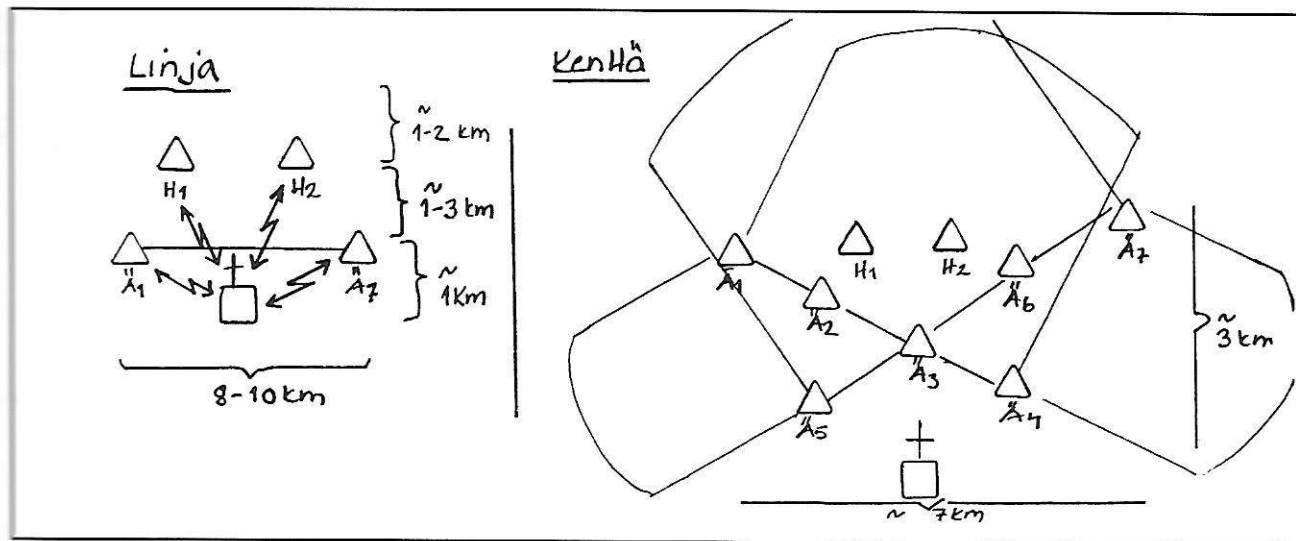
Kehittämisspyrkimyksistä huolimatta äänimittausjärjestelmästä on päätetty luopua lähivuosien aikana. Menetelmä korvataan automaattisella ja passiivisella optoelektronisella mittausjärjestelmällä.

OZA on optoelektroninen passiivinen maalitiedustelujärjestelmä, joka perustuu aseiden suupamauksen yhteydessä tapahtuvaan ilmanpartikkeleiden aktivoitumiseen ei näkyvällä valon alueella (infrared spectrum). Aktivoituminen tapahtuu 100-150 metrin korkeudella suupamauksesta, mutta heijastuu myös kohteen yläpuolella olevista pilvistä.

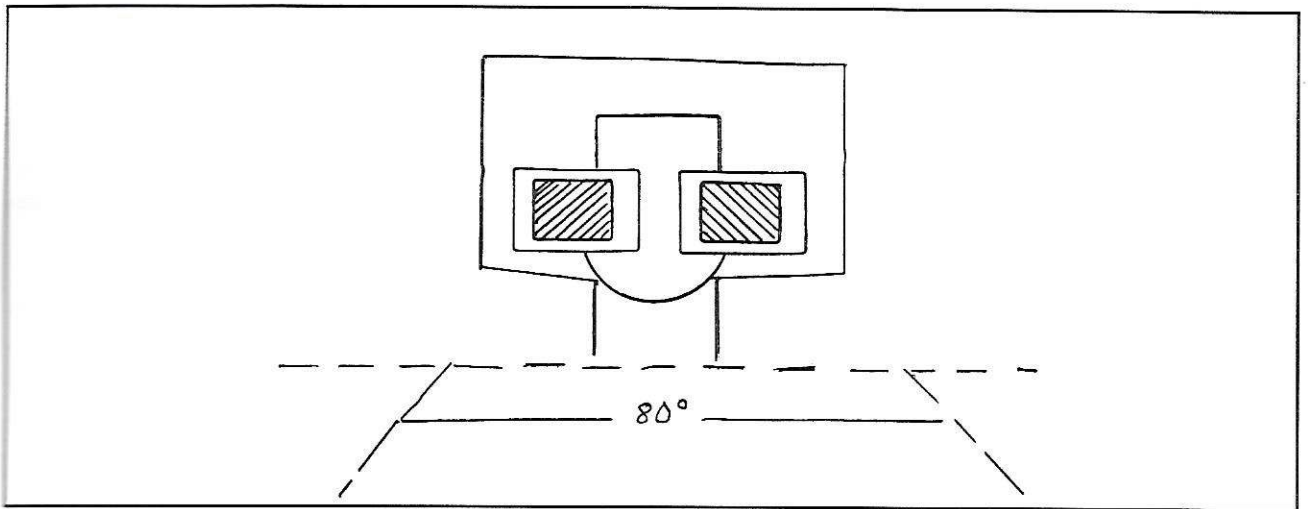
Järjestelmä muodostuu kahdeksasta automaattisesta mittausasemasta ja automaattisesta evaluointiasemasta. Mittausasemat mittaavat passiivisesti suupamauksen aiheuttaman ilmiön ja lähettävät mittaustapahtumaan liittyvän ajan, suunnan kohteeseen ja kohteen laadun (raketinheitin, tykistöase tai kranaatinheitin) purskeena evaluointiasemalle. Evaluointiasema määrittää mittausasemien mittaaman kohteen koordinaatit 200 sekunnissa tulenavauksesta, generoi tiedustelutiedon ADLER-järjestelmään sopivaksi ja lähettää tiedon linkkiyhteydellä ADLER-järjestelmään.

OZA-järjestelmän ominaisuuksia ovat:

- määrittää passiivisesti raketinheittämistön, tykistön ja kranaatinheittämistön tuliasemien koordinaatit
- ulottuvuus 20 km; tunkeutumiskyky 15-18 km
- tarkkuus 10 km:n saakka 50 m CEP, yli 10 km:n etäisyyksillä CEP 0,5 % mitatusta matkasta
- mittauskapasiteetti 30 ampuvaa asetta/min

Kuva 1: Äänimittausasemien ryhmittämissperiaatteita

Kuva 2: Kunkin monitorin avauskulma on 40 astetta. Valvottava alue yhteensä on 80 astetta

Kuvassa 2 on piirros OZA-järjestelmän sensorista.

Järjestelmän täysi mittaustarkeus saavutetaan 8 mittausaseman järjestelmällä. Toiminnan vaatima minimivaatimus on 3 mittausasemaa. Tällöin ei tosin saavuteta täyttä tarkkuutta. Järjestelmää käytetään yhdessä Cobra vastatykistötutkan kanssa, jolloin se voi toimia eräänlaisena hälytysasemana aktiiselle vastatykistötutkalle.

Koko järjestelmän on kyettävä aloittamaan mittaustoiminta alle tunnissa. Kolmen aseman ja komentopaikan muodostaman kokonaisuuden on kyettävä mittaamaan 30 minuuttia ryhmittämisen alkamisesta.

Kuvassa 3 on esitetty järjestelmän ryhmittämisperiaate.

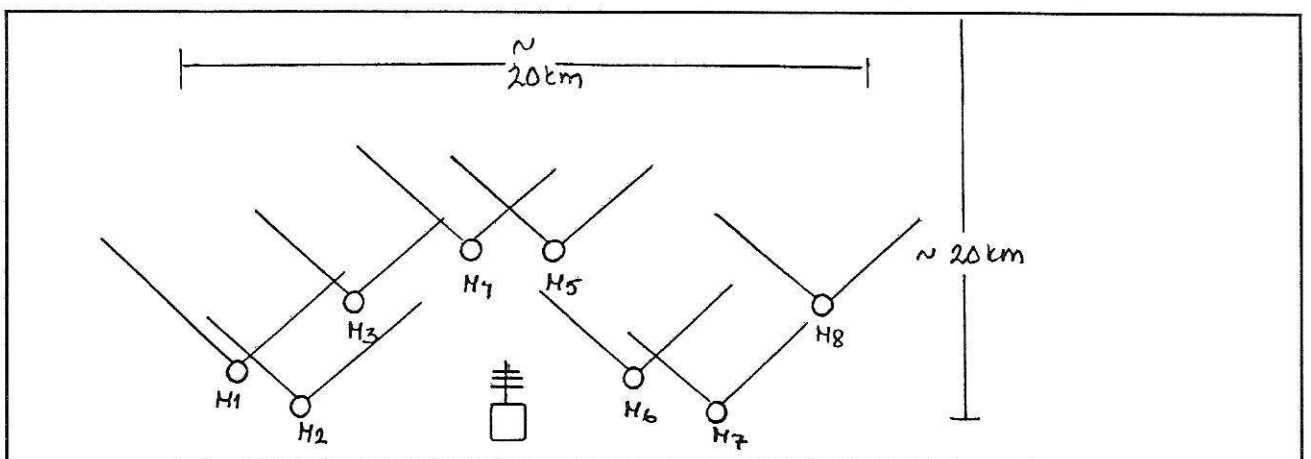
Järjestelmän kehitystyö on edennyt vaiheeseen, jossa kansallinen kehitystyö on saatettu loppuun. Näinä aikoina suoritetaan tekniset ja toiminnalliset yhteensopivuuskokeet Cobra-vastatykistötutkan kanssa ja tehdään lopulliset päätökset järjestelmän käyttöönotosta.

Tutkamittaus

Käytössä olevat tutkajärjestelmät ovat monikäyttöisiä sekä tykistön tuliasemien paikantamiseen että taistelukentän valvontaan soveltuvia. Divisioonan tiedustelupatteriston tutkajoukkue ja prikaatin patteriston tulenjohto-osat käyttävät RATAAC-valvontatutkaa. Tutkajoukkueessa on 2 itsenäistä tutkaryhmää. Näiden muodostaman valvonta alue 45 astetta 16 kilometrin etäisyydelle. Maalipaikantamiseen kuluva aika on noin 4 minuuttia ja tarkkuus 100 metriä maalityypistä ja sen etäisyydestä riippuen. Yksikön toimeenpano-aika on noin 20 minuuttia.

Tutkaryhmille määritetyt tehtävät ovat tavallisesti:

- taistelukentän valvonta vihollisen syvyydessä
- liikkuvien maalien seuraaminen, liikesuunnan määrittäminen ja paikantaminen
- taistelukentän valvonta sivustoilla ja selustassa
- ennalta määritettyjen "maalialueiden" valvonta

Kuva 3: Yksittäisen aseman tarkkuuden on oltava alle 10 m ja suuntatarkkuuden alle 1 piiru

- maalien paikantaminen
- tykistön tulen korjaaminen ja tulentehon arviointi

RATAC-tutkajärjestelmä on suunniteltu korvattavan BUR-valvontatutkalla vuoteen 2005 mennessä. Tutkan ominaisuudet soveltuvat paremmin taistelukentän valvontaan ja kranaatinheittimistön tuliasemien paikantamiseen. BUR-valvontatutkalle asetetut kehittämissäätimet ovat:

- 90 asteen valvonta-alue ilman antennin uudeleena suuntaamista
- antennin suuntaaminen 360 asteen sektorissa
- toiminta- ja paikantamisetäisyydet
- yksittäinen henkilö 10 km
- pieni ajoneuvo 20 km
- suuri ajoneuvo/tela-ajoneuvot 30 km
- helikopterit 30 km
- 155 mm kranaatin iskupiste 16 km
- 120 mm kranaatin iskupiste 10 km
- sallitut maalinopeudet 1,5 - 360 km/h
- paikannustarkkuus 15 km:n saakka 50 m CEP, jonka jälkeen 0,35 % kantamasta
- vähintään 8 maalin yhtäaikainen seuranta
- ajoneuvoasenteinen sisältäen hybridipaikannusjärjestelmän (GPS- ja inertiapaikannusjärjestelmä)
- ELSO-suojattu ja ABC-toimintaympäristössä käytettävissä

Tutka on tällä hetkellä siinä kehitysvaiheessa, että se ei tule korvaamaan RATAC-järjestelmää vielä vuonna 2005.

Tutkamittauksen soveltuvuutta parannetaan tykistön ja raketinheittimistön tuliasemien paikantamiseen uudella, erityisesti tähän tarkoitukseen soveltuvalla vastatykistötutkalla. Cobra-vastatykistötutkaa käytetään yhdessä passiivisen OZA-järjestelmän kanssa. Cobra vastatykistötutka on suunniteltu sijoitettavan divisioonan tiedustelupatteriston kokoonpanoon.

Cobran ominaisuuksia ovat:

- toimintakyky kaikissa sää- ja valaistusoloissa
- paikantaa raketinheittimistön, tykistön ja kranaatinheittimistön tuliasemat
- kykenee edellämäinittujen tulyksiköiden tulenjohtamiseen
- 20 tuliaseman paikantaminen/min
- 8 yhtäaikaisen maalin seuranta
- valvonta-alue 90 astetta
- 155 mm:n kranaatin seuranta lentoradallaan vähintään 25 km:n etäisyydellä. Tulyksikön paikantaminen noin 40 km:n etäisyydellä.
- tarkkuus 50 m CEP 15 kilometriin saakka, jon-

ka jälkeen 0,35 % paikantamiseen käytetystä matkasta

- maalin paikantaminen ja tulikomennon välittäminen tulyksiköille 10-15 sekunnissa

Tutka-asetat ryhmitetään 8-10 kilometriä etulinjasta. Syvyyteen ryhmittämisellä parannetaan suojautumista ELSOa vastaan ja kasvatetaan valvonta-alueen kattavuutta. Yhtäjaksoinen mittausaika on korkeintaan 120 s. Mikäli tutkan toiminta-aika ylittyy, todennäköisyys tutka-aseman tuhoutumiseen kasvaa tutkaan hakeutuvien ohjusten lukittauduttua kohteeseensa.

Tutkan kehittäminen aloitettiin vuonna 1990. Kenttäkokeet toteutettiin 1994-1995. Lähiaikoina aloitetaan henkilöstön kouluttaminen ja käyttöperiaatteisiin liittyvä tutkimustoiminta.

2.4 Säänmittaus

Säänmittausjoukkue kuuluu osana divisioonan tiedustelupatteriston kokoonpanoon. Joukkueen perustama maasääasema muodostuu komentopaikasta ja kahdesta toisiaan vuorottelevasta sääryhmästä.

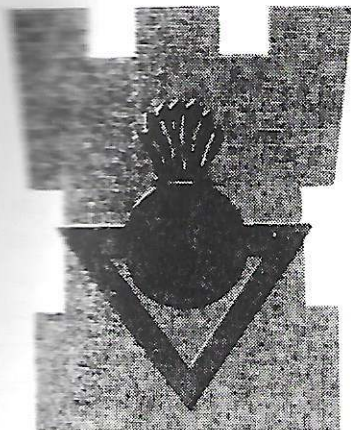
Säättutkaan perustuva aktiivinen mittaus on tarkka 30 km:n säteellä mitatusta paikasta. Normaali mittauskorkeus on 9 - 12 km. Mittauksen vaatima aika on 30 - 40 minuuttia. Maasääasema tuottaa 8 erilaista sääsanomaa. Näistä tärkeimmät ovat

- tykistön sääsanomat
- taisteleville joukoille tarkoitetut taktiset sääsanomat
- tiedustelun tarvitsemat sääsanomat

Maasääasema voi tarvittaessa mitata myös passiivisesti käyttäen radiosondeja. Rauhanaikana päämenetelmä on kuitenkin tutkaus.

Yhteenveto

Saksan maavoimien maali tiedustelujärjestelmä on nykyisinkin kalustoratkaisuihin perustuen toimiva. Joukkojen supistaminen on osaltaan vaikuttanut kuitenkin siihen, että suorituskykyä haetaan uusilla kehittyneillä teknisillä menetelmillä. Jo tehtyjen päätösten mukaisesti maali tiedustelujärjestelmä tulee pohjautumaan kahteen erilaiseen tiedustelulennokkijärjestelmään, yhteen passiiviseen maali tiedustelujärjestelmään ja kahteen aktiiviseen maali tiedustelujärjestelmään. Laitteistoratkaisuihin nämä ovat CL 289 tiedustelulennokki, KZO tiedustelulennokki, OZA maali tiedustelu- ja mittausjärjestelmä sekä Cobra vastatykistötutka ja BUR maasto valvontatutka.

Mittauspatteriston killan sihteerin palsta

TERVEHDYS KILTASISARET JA -VELJET

Vuosi on taas kulunut edellisen lehtemme julkaisemisesta.

Seuraavan lehden mennessä painoon on lehden toimussihteerin todennäköisesti vaihtunut. Haluan tämän lehden välityksellä kiittää lehtemme lukijoita ja yhteistyökumppaneita kukuneista vuosista. On ollut mielenkiintoista tehdä tätä lehteä.

Toivon, että Te arvoisat lukijat tartutte kynään tai tekstinkäsittelylaitteeseen ja lähetätte aineistoa lehteä varten. Näin saadaan lehti pysymään aina kiinnostavana.

Onnea ja Menestystä Teille Kaikille

Killan sihteeri
Onni Parviainen

MITTAUSPATTERISTON KILTA RY:N TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja
Pentti Pohjola
Jalmarinpolku 7 A
02700 ESPOO

Varapuheenjohtaja
Raimo Jyväsjärvi
Varuskunta
38840 NIINISALO

Sihteeri/Taloudenhoitaja
Onni Parviainen
Vesitorninkatu 10
38840 NIINISALO

JOUKKOYKSIKKÖSI
Tiedustelupatteristo
PL 5
38841 NIINISALO

KANKAANPÄÄN
ALAOSASTO
Pekka Soini
Kauppatori 5
38700 KANKAANPÄÄ

HELSINGIN
ALAOSASTO
Antero Yläkorpi
Keltakuja 8 G
01620 VANTAA

TAMPEREEN
ALAOSASTO
Pertti Heikkilä
Rinnetie 13
33160 TAMPERE

TURUN
ALOSASTO
Orvo Haavisto
Ristimäentie 3 C
21290 RUSKO

PORIN
ALAOSASTO
Pekka Saarivirta
Luvianpuistonkatu 4 B 20
28100 PORI

PALKITSEMISET v. 1996

PATTERISTON PIENOISLIPPU

Esa Tarvainen
Risto Öhman
Olavi Jäppilä
Pentti Kuosa
Taito Koota
Asko Sivula

YKSIKKÖVIIRIT

1. Mittaustiedustelupatteri
Ari Korhonen
Pentti Kuosa
Juha-Pekka Huotari
Esa Koivu
Soini Marin
Jarmo Ahde
Tuija Vihinen
2. Tiedustelu- ja Sääkoulu
Pentti Kuosa
Topi Haarla
Janne Pirttilahti
Raine Lehtonen

MITTAUSRISTI

Niko Sillanpää
Unto Saariola
Armas Virta
Juho Jokinen
Rauni Mäkinen
Hannu Kivimäki
Ari Korhonen
Mikko Sorjonen
Riku Wikström
Raimo Jyväsjärvi
Jari Vaara
Raija Aho-Mantila
Pasi Saarikoski
Juhani Hietakangas
Jarmo Ahde
Tuija Vihinen
Pertti Ristijoki
Timo Ala-Risku
Karl Fallenius
Matti Knaapila
Pekka Ratia

MITTAMIESPLAKETTI

Kultainen
Johannes Ahti

Hopeinen
Matti Leppänen

Pronssinen
Vesa-Pekka Syyrakki
Tero Hynynen
Niko Sillanpää
Tero Hirvensalo
Jaani Lindroos

KILTAMITTA

Jaakko Rosti
Kalle Malin

KILTAPUUKKO

Mika Porokuokka
Ari Korhonen
Pekka Kestilä
Seppo Nurninen
Jukka Salomäki
Eero Rautarinta

*Kiltaveli, FL Ossi Ojanen
väitteli tohtoriksi viime
keväänä. Väitöstilaisuus
oli 8.3.1996. Patteriston
onnitteluaadressia luovutta-
massa evl Pentti Kuosa.*

Jatkosodan sairaudet ja ötökät

Tulin 2. Mittauspatteriin (2/1084) 6.8.1941. Jouduin yöllä vartioon tuuliselle ja kylmälle kallioille ja siitä sairastuin angiinaan. Seuraavat päivät makasin teltan pohjalla. Lääkintäaliupseeri oli varautunut melko hyvin sotaa varten ja hänen laukustaan sain kiniiniä. Minut nostettiin kuorma-auton lavalle ja siirryimme lähemmäksi tietä. Olin jo ennen varsinaista hyökkäyksen alkamista terve.

Alkusodasta oli joukossamme jonkun verran punatauti. Se on alkueläin- ja bakteeritauti, joka leviää mm. taistelevissa armeijoissa olostetartuntojen kautta epähygienisissä oloissa. Silloin oli ruokatilanne melko hyvä, pienet ripulit paranivat lääkkeillä, levolla ja riu'ulla istumalla.

Täytyy oikeastaan ihmetellä sitä kuinka vähän flunssaa ja angiinaa talvisin sairastettiin. Toki yskää, flunssaa ja angiinaakin oli. Ehkäpä ulkona suoritetut työt ja jatkuva liikkuminen pitivät meidät kunnossa. Korsussamme oli ”omalääkäritoiminta” paras tapa parantua. Kurkkua kurlattiin suolavedellä muutama kerta päivässä ja se auttoi. Toinen tapa oli laittaa parikertaa päivässä joditippa nielurisaaan ja jo muutaman päivän kuluttua terveys palasi. Siinä oli kuitenkin yksi sivuvaikutus. Kun kurkku oli syljestä märkä, liukui jodia kurkunkannelle ärsyttäen sitä. Ärsytys hävisi kuitenkin parissa päivässä.

Asemasodan aikana kiusasi vähäisessä määrin keltatauti. Se on virustauti ja johtuu maksatulehduksesta. Siinä näkyy keltaisuus selvästi ihossa ja silmien valkuaisissa. Seuraava riesa oli keripukki. Sitä ei ollut paljon. Tauti johtuu c-vitamiinin vajauksesta, kasvien vähäisyydestä ja tuoreen maidon puutteesta. Keripukissa ikenet vuotavat verta ja hampaat höltyvät. Taudin asteesta riippuu lähtevätkö hampaat pois, tai tarttuvatko ne uudelleen kiinni ruokatilanteen parannuttua. On kerrottu jonkun sotilaan hoitaneen tautinsa siten, että mies pureskeli ja imeskeli kuusenoksan tuoreita kasvupäitä.

Topografikorsussa oli jonkun aikaa vanhimpiin ikäluokkiin kuulunut mies. Hän oli hiljainen hämäläinen ja ammatiltaan maanviljelijä. Erään kerran mies palasi lomaltaan ja huhut kertoivat hänellä olleen 100 ha vehnää viljelyksessään. Kaupunkilaiset sitä tietysti ihmetelivät, koska monet eivät omistaneet maata yhtään neliometriä. Mutta sama mies sairastui sota-aikana keuhkotautiin.

Armeija hoiteli miehiä mahdollisuuksien mukaan. Niinpä saimme erilaisia pükkejä takapuoleen ja rintaan. Näiden tarkoitus oli estää kulkutautien leviäminen. Myöskin bromi-tabletteja jaettiin miesten seksuaalisen kunnan hillitsemiseksi. Käsitykseni mukaan ei niistä ollut hyötyä parhaassa iässä oleville miehille. Patteristamme sairastui sukupuolitauteihin lomillaan kaksi sotilasta.

Minua vaivasi reuma ja menin sitä varten joukkosidontapaikalle (JSp). Se sijaitsi Helakeskusaseman lähellä, ja siellä hoiteli lääkärinvirkaa nuori vänrikki. Lääkäri koetti pistää käsivarsisuoneeni b-vitamiinia, mutta minulta alkoi mennä taju. Pumpppuaan pois vetäessään joutui siihen kirkkaan lääkeaineen joukkoon myöskin verta, joten sen väri muuttui. Hän selitti tajunnan häiriön johtuvan siitä, että verisolut ikäänkuin sähköittivät toisilleen vieraasta aineesta ja tieto meni aivoihin. Aikani levättyäni püikki työnnettiin takamukseeni ilman sähkötystä.

Perääntymisen aikana punatauti tuli uudestaan. Se piti kuumetta ja ripulia ja vei voimat. En tiedä totuutta, mutta miesten keskuuteen levisi huhu, jonka mukaan Konnunsuon keskusvankilaan olisi vuonna 1944 perustettu punatautisairaala ja siellä olisi tautiin kuollut satoja miehiä.

Siirtyessämme jonnekin Kavantsaaren - Kuparsaaren lähistölle kulki karjalaisten karjalauma ohitse. Sitä painmensivat sotilaat ja siviilit. Lehmiä ei keritty lypsämään.

Kulkiessa niiden takajalat koskivat täysinäisiä utareita, jotka valuiivat maitoa. Joku sotilas näytti jo lypsävän lehmää ja vähän ajan kuluttua oli joukko sotilaita pakit kourissa lehmien kimpussa.

Karjaa sai ottaa ja teurastaa armeijan tarpeisiin. Erikoisesti kehoitettiin ottamaan pientä karjaa, koska se ei jaksaisi kävellä pitkälle. Siinä alkoi kaatua vasikoita ja lampaita. Miehet varasivat meidän töpinään 180 kg lihaa. Itse olin osallisena saunan padassa keitettyyn lampaseen, jonka lihaa syötiin pitkästä ajasta ahneesti ja paljon. Ainakin näiltä mailta hävisi punatauti maidon ja lihan ansioista.

+++

Oletin Neuvostoliiton puolelle päästyämme korsuihin tulevan torakoita. Näin ei kuitenkaan käynyt. Sitävas-toin saimme ensimmäiset terveiset täistä jo hyökkäysvaiheen aikana. Silloin jalkaväenmiehet istuivat asemis-saan ja hakkasivat kannon päällä paitojensa saumoja kiveen hamaralla. Pajarin porukalle ilmestyi Tappara-lehti. Siinä sanottiin, ettei sellainen mies ollut rintama-mies, jolla ei ollut 50 täitä paidassaan. Pidimme sitä perättömänä leuhkimisena. Jo parin viikon kuluttua olivat omat ”viljelyksemme” saavuttaneet määrän, jolla pääsimme rintamamiesten kirjoihin.

Täit lisääntyivät pesulasta tulleen puhtaan pyykin mu-kana. Ne saatiin hävitetyksi rakennettuumme saunan Uuteen Alakylään. Saunan poikki vedetyille rautalan-goille ripustettiin pudas pyykki. Sillä välin, kun miehet olivat löylyssä ja pesivät itsensä, puhdistuivat alusvaat-teet kotieläimistä. Siinä kuolivat täit ja niiden saivaret. 70 lämpö tappaa tämän rodun. Se oli helpoin, nopein ja tehokkain tapa.

Luteet muodostivat oman ongelmansa. Ne pesiytyivät kerrosänkyjen lautojen saumoihin ja pureskelivat nuk-kujia. Vaikka saumat avattiin, valeltiin petroolilla ja puhdistettiin puhalluslampulla, ei tulikaan saanut lu-teita häviämään. Öisin ne kiipesivät kattoon ja pudot-tivat itsensä nukkujan päälle. Aamulla miehet sanoivat puna-armeijan hyökänneen yöllä ilmasta. Luteissa oli ikävä haju, eikä niihin koskaan tottunut.

Vihoviimeinen eläin oli kirppu. Niiden puraisu jätti ihoon jäljen. Kun keväällä talostamme kannettiin sän-gyt ja vaateet hankeen, saattoi nähdä kirppujen hyppi-vän kovalla hangella. Niin paljon niitä oli. Eräs kaveri oli keksinyt oivan laitteen ötököitä vastaan. Se oli pieni kangaspussi, joka roikkui kaulasta. Hän kertoi pussis-

sa olevan kamferia, joka hajullaan suojaasi kaikkilta pien-elijöiltä.

+++

Yksi sota-ajan harmi ja riemu oli alkoholi. Eihän siitä varsinaista haittaa ollut, koska sen avulla pääsi irti mm. koti-ikävästä, ja sitä käyttivät kaikki sotilaat arvosta riip-pumatta. Mainittakoon kuitenkin heti alkuunsa, ettei sen käyttö ollut runsasta. Mutta sen krapula-vaihe oli kurjaakin kurjempi siksi, että heikko ravinto ja rasva-ton maha saivat aikaan kovaa pahoinvointia. Onneksi siihen aikaan emme poteneet sydänvaivoja kuten nykyään nitroveljinä.

Meidän korsusta tai talosta ei joutunut koskaan loman tai kännin jälkeen seuraavana päivänä työhön. Mies sai maata ja sairastaa rauhassa. Oliko se ohje päällystöltä vai vääpeliltä, sitä en tiedä. Yhtä hyvää systeemiä en ole tavannut millään muulla työmaalla.

Mittaustiedustelun lisäkurssi 13.-15.9.1996 Niinisalossa

Syksyllä 1995 järjestetyn kiltakurssin innokkaan osanoton kannustamana anottiin Maanpuolustuskoulutus ry:n ohjelmaan mukaan mittaustiedustelun lisäkurssia. Anomus hyväksyttiin ja kurssin suunnittelu aloitettiin talvella. Kurssin teemaksi valittiin kaukotähystys ja tulenjohto. Toteutumisen edellytyksenä oli vahva TiedPston ja TykPr:n tuki kouluttajien ja kaluston saamiseksi. Ohjelmarunko muotoutui yllä Jarmo Kankaan ja allekirjoittaneen toimesta kevään ja kesän aikana.

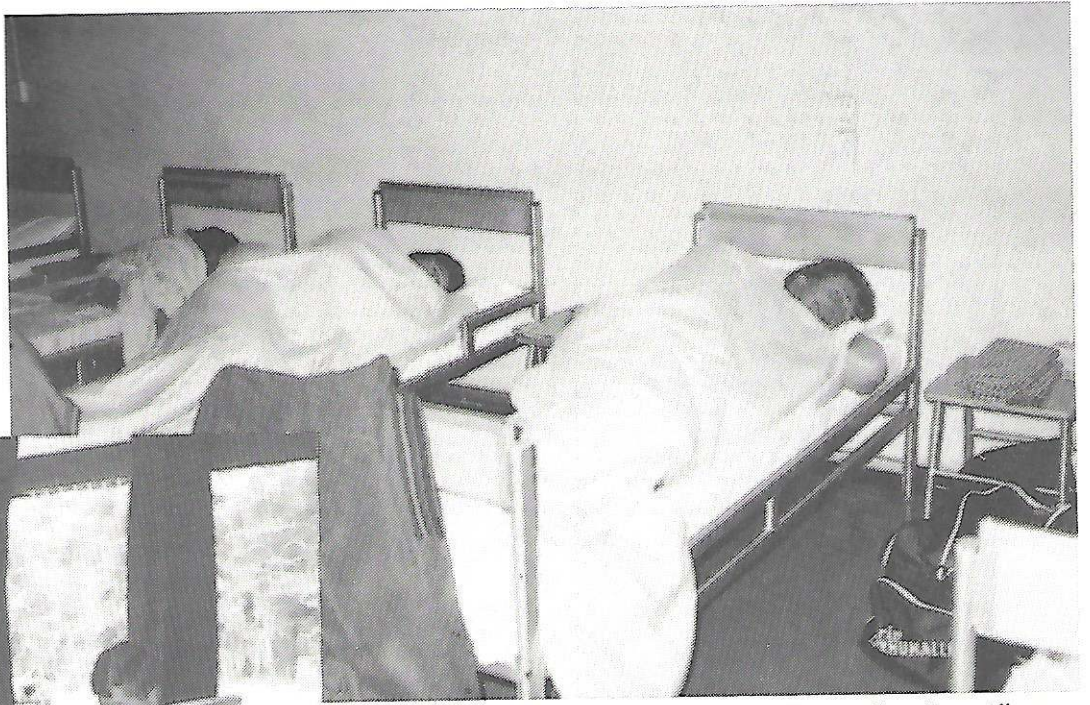
Kurssille saapui perjantai-iltana eri puolilta maata kaikkiaan 17 osallistujaa, joista neljä oli muita kuin mittamiehiä. Avauspuheenvuorojen jälkeen alkoi koulutus, jossa käytiin läpi yleisiä varuskuntaan ja MTiedPtriin liittyviä asioita. Illan päätteeksi saunottiin kerholla.

Lauantaina keskityttiin teemaan liittyen viestijärjestelmiin ja kaukotähystystoimintaan ja -laitteisiin aina pimeän tuloon asti. Päivän kohokohdaksi useimmille muodostui rk-ammunta, joka on nykyään mahdollista maanpuolustuskursseilla. Ammunnan tulokset olivat erinomaiset ja keskinäisiä paremmuuksia seliteltiin vielä seuraavanakin päivänä. Sunnuntai käytettiin turvallisuuspolitiikkaan ja kaukotulenjohtoon.

Kurssiarvioinnissa todettiin tavoitteiden täyttyneen ja ”mittamieshengen” merkityksen selvinneen ulkopuolisillekin. Kaipaamaan jäätin ainoastaan maastoyöpymistä. Vuoden 1997 aikana järjestetään eri teeman ympärille uusi lisäkurssi, joten ”perästä kuuluu - sanoit torvensoittaja”.

Kurssilaiset tositoimissa kameralaitteistojen kanssa

Väsyneet mutta onnelliset "soturit"

Jouko, Pentti ja Pekka tutustuvat viestivälineisiin

*Kurssia urboollisesti luotsanneet kouluttajat: ylil Kangas
ltn Laubanen, ltn Väisänen ja vänr Kulovesi*

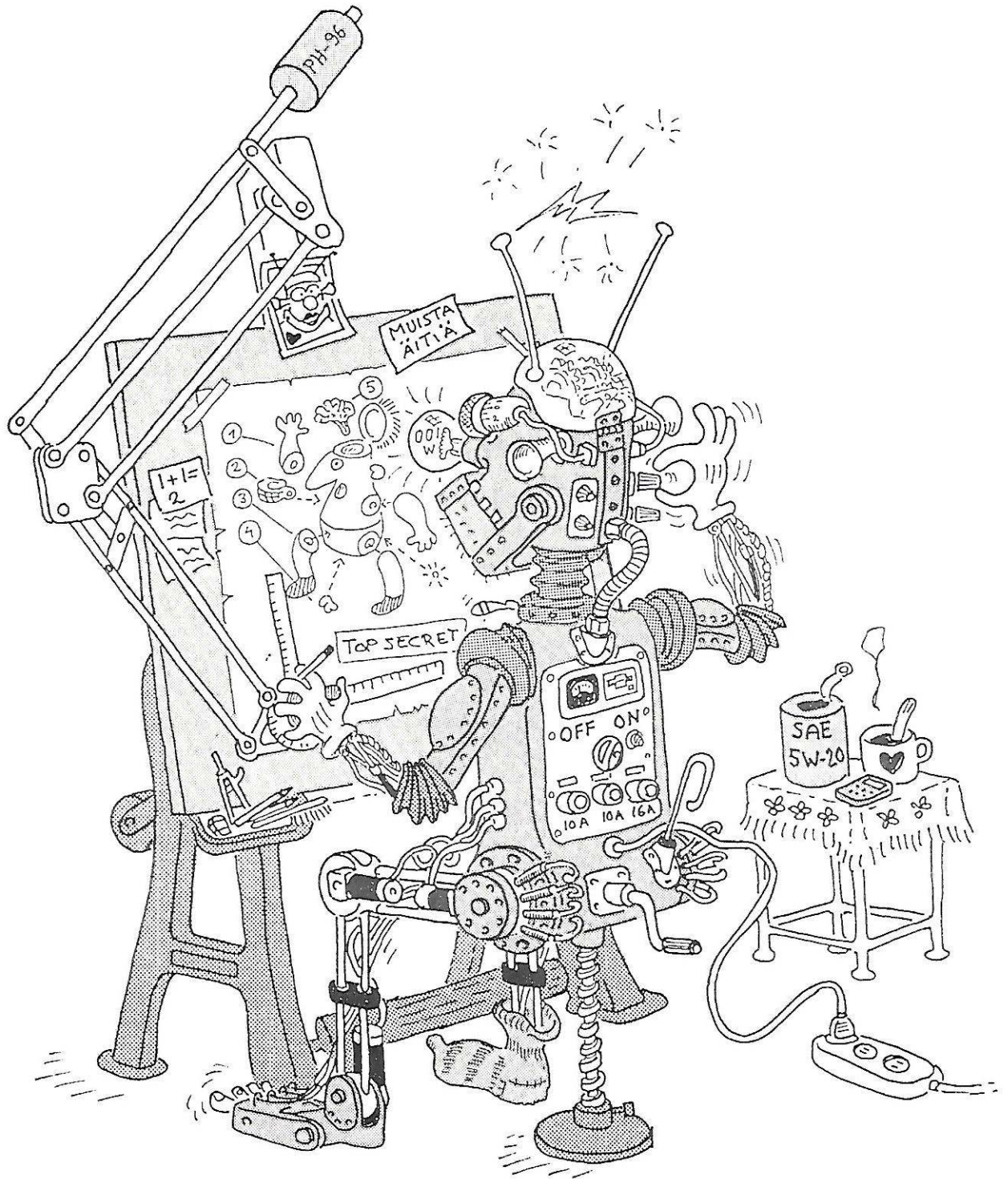
Raimo Alander sai ensimmäisenä todistuksen ja merkin

ERIKOISJÄRJESTELMÄOSASTOMME SUORITTA

TUOTEKEHITYSTYÖTÄ

HYVINKIN NYKYAIKAISIN MENETELMIN

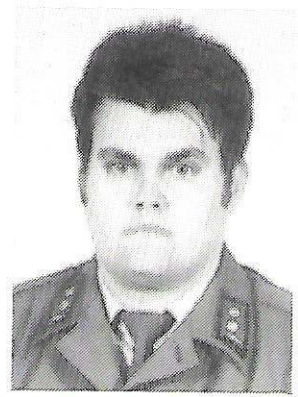
TIEDUSTELKAA

VTP-HIENOMEKAANINEN KONEPAJA OY

HÖYLÄÄMÖTIE 18, 00380 HELSINKI, Puh 09-554 588, Fax 09-552 221

Hyrrä ei pyöri enää ?

Mittamiehet tuntevat hyvin suunnanmäärityksessä käytetyn hyrräsuuntakehän sekä muut suunnistuksessa ja paikanmäärityksessä käytettävät laitteet, joiden toiminta perustuu hyrrään ja sen ominaisuuteen säilyttää pyörimisakselinsa suunta ympäristöönsä nähden. Hienomekaanisina laitteina hyrrät ovat kuitenkin alttiita vaurioille joko väärän käsittelyn tai kulumisen seurauksena. Lisäksi hyrrälaitteiden valmistus on, riippuen halutusta tarkkuudesta, joko kallista tai erittäin kallista. Tekninen kehittyminen on kuitenkin mahdollistanut uudenlaisten hyrrälaitteiden valmistuksen, hyrrän ilman liikkuvia osia. Jo vuosisadan alussa, tarkasti sanoen vuonna 1913, silloinen oppinut herra Sagnac esitti miten pyörimisliike voidaan havaita optisella järjestelmällä käyttäen hyväksi interferenssi-ilmiötä. Ja vuonna 1925 kyettiin mittaamaan maapallon pyörimisliike rengasinterferometrillä herra Sagnacin esittämien periaatteiden mukaisesti. Tosin mittauksessa käytetty laitteisto ei sellaisenaan ollut käyttökelpoinen eikä sovellettavissa muihin pyörimisliikkeen mittauksiin. Nimittäin saadakseen mittauksessa tarvittavan herkkyyden, kokeen tekijät joutuivat konstruimaan rengasinterferometrin kehän pituudeksi n. 2 km.

Vasta 1960-luvulla, kun valmistustekniikat ja materiaalit olivat kehittyneet tarpeeksi, pystyttiin valmistamaan ensimmäiset herra Sagnacin todistamaan ilmiöihin perustuvat toimivat laitteet, laser-hyrrät. Laser-hyrrä on kahta perustyyppiä, rengaslaser-hyrrä (Ring Laser Gyro, RLG) ja kuituoptinen hyrrä (Fiber Optic Gyro, FOG). Laser-hyrrän toiminta perustuu kahden samassa tilassa vastakkaisiin suuntiin kulkevan valonsäteiden aiheuttamaan seisovaan aaltoon. Tila jossa valon säteet kulkevat, voi olla joko valoa johtavaa kuitua (FOG) tai sopivaan materiaaliin porattu kolmion tai neliön muodostava tunneli (RLG). Kiertymä tai kulmanopeus vaikuttaa valonsäteitä ympäröivään massaun, mutta ei seisovaan aaltoon. Tällöin kiertymä voidaan mitata laskemalla sopivalla ilmaisimella seisovan aallon kupu- ja nollakohdat. Kuvassa 1 on esitetty pelkistetty periaate kiertymän ilmaisusta.

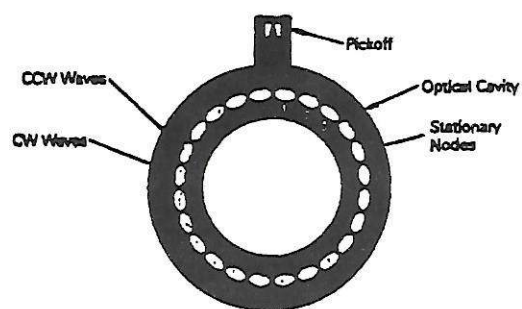
Toinen uusien valmistus- ja mittausten menetelmien tuoma hyrrälaitte ja värähtelyyn perustuva hyrrä (Vibrating Structure Gyro, VSG). Se perustuu ilmiöön, joka on havaittavissa esimerkiksi viinilasilla (mieluummin tyhjiä).

Napautettaessa viinilasin reunaa alkaa lasi värähdellä ja jos samanaikaisesti pyörittää lasia, värähtelyn paikka muuttuu. VSG-hyrrissä keraamisesta materiaalista valmistettuun piettosähköiseen sylinteriin aiheutetaan jatkuva värähtely. Mittaamalla kulmanopeuden aiheuttama värähtelyn siirtyminen voidaan määrittää myös kulmanopeus.

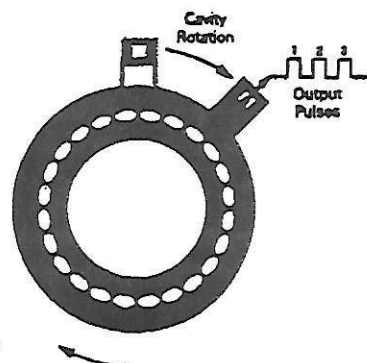
Uusien hyrrätyyppien etuja perinteisiin hyrrisiin nähden ovat:

- ei liikkuvia osia
- ei herkkiä kiihtyvyyksille
- laaja tointalämpötila-alue ilman lämpötilakompensointia
- erottelukyky

Käyttäjille uudet hyrräteknikat tuovat enemmän vapauksia, mutta laitteiden huoltajille ne asettavat entistä enemmän haasteita. Uuden teknologian hyrrien hyvistä ominaisuuksista huolimatta perinteiset hyrrät tulevat säilyttämään asemansa vielä pitkään. Joten eivät hyrrät aivan kokonaan pysähdy, vielä.

Vastakkaisiin suuntiin kulkevien valonsäteiden aiheuttama seisova aalto

Kiertymän ilmaisu

S 34 MDT

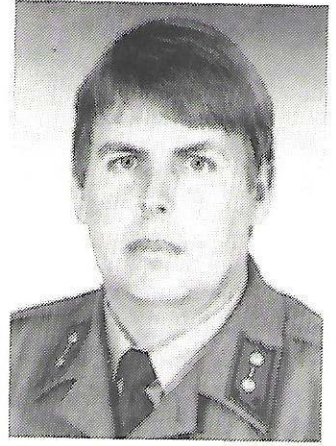
BRONTO SKYLIFT

Bronto Skylift Oy Ab
Teerivuorenkatu 28
33300 TAMPERE
Tel. 03-2727111
Fax 03-2727300
Telex 22583

Hannu Merilaita

Niinisalon maasääasema avattu

Maasääaseman avajaisia vietettiin 11.09.1996 Niinisalossa arvovaltaisten kutsuvieraiden läsnäollessa. Tilaisuutta oli saapunut juhlistamaan kenttätukikistön tarkastaja, Ilmatieteen laitoksen ylintä johtoa, Kankaanpään kaupunginjohtaja, suomalaisen sää- ja kuljetusalan teollisuuden edustajia sekä Niinisalon varuskunnan yksiköiden ja laitosten edustajat. Maasääasema toimii nykyään Niinisalon varuskunta-alueella ja kuuluu Tykistöprikaatin Tiedustelupatteristoon.

Sääkoulun muuttaessa Niinisaloon syksyllä -92, käynnistettiin toimenpiteet Niinisalon Koeasemalla olleen sääaseman siirtämiseksi ja säähavaintopalvelujen keskittämiseksi yhteen paikkaan. Siirron tavoitteena oli sääaseman kaluston ja palvelujen parantaminen nykyajan vaatimalle tasolle, kustannussäästöt sekä koulutukselliset seikat.

Niinisalon maasääasema aloitti havaintotoimintansa uusissa tiloissa 15.12.1995 ollen täysin toimintavalmiina 1.1.1996.

Maasääaseman avajaisluotauksen nauhan leikkasivat ja sondin vapauttivat kenttätukikistön tarkastaja eversti Esa Tarvainen ja ilmatieteen laitokselta johtaja Pekka Plathan sekä Kankaanpään kaupungin johtaja Unto Kuivanen avustajinaan Tykistöprikaatin esikuntapäällikkö everstiluutnantti Mauno Lassila ja Tiedustelupatteriston komentaja everstiluutnantti Raimo Jyväsjärvi.

Niinisalons maasääsese kansainvälinen sään mittauspaikka

Niinisalons maasääsese on Tykistörikaatin Tiedustelupatteristoon kuuluva yksikkö, joka on aloittanut toimintansa nykyisissä tiloissaan 15.12.1995. Asema on toiminut aikaisemmin Niinisalons Koeseaman alaisuudessa vuodesta 1940. Maasääsesein tehtäviä ovat:

- pintasääsanomat (SYNOP-sääsähkeet)
- yläilmakehän luotaukset
- kokeilu- ja koulutustoiminnan tukeminen
- viestittää luotaukset ja sääsanomat tarvitsijoille, joko sähköisesti tai mauaalisesti
- arkistoida tehdyt sanomat
- asemalla on myös valmius säteilyn mittauksiin

Pintasääsanoma (SYNOP-sähke)

Niinisalons maasääsese on yksi Suomen 43:sta ja maailman n. 3000:sta Synoptisia säähavaintoja tekevistä asemista. Synoptiset säähavainnot tehdään kaikkialla maailmassa samanaikaisesti 3 tunnin välein 8 kertaa vuorokaudessa. Suomessa mitattavat suureet ovat:

- sademäärä ja lumen syvyys
- ilmanlämpötila ja kastepistelämpötila
- päivän ylin- ja alin lämpötila
- yön ylin- ja alin lämpötila

- yön alin lämpötila maanpinnassa
- ilman suhteellinen kosteus
- ilmanpaine
- tuulen nopeus ja -suunta
- maanpinnan laatu
- näkyvyys ja sääilmiöt
- kokonaispilvisuus
- pilvien laatu ja korkeus

Havainnot kirjataan sääasemalla havaintopäiväkirjaan ja viestitetään sähköisesti SYNOP-koodimuodossa Ilmatieteen laitokselle, josta ne ohjataan edelleen kotimaisten ja ulkomaisten sääennustuskeskusten ja mm. tiedotusvälineiden käyttöön.

Havaintotoiminnan suorittamista varten maasääsesealla on käytössään tarvittavat toimistotilat lepo- ja sosiaalitaloineen. Toimistotiloissa on mm. havaintojen viestitykseen liittyvä HASY havaintojensyöttöohjelma ja erilaisia tietokonepohjaisia tiedonkeruujärjestelmiä. Aidatulla havaintokentällä on havaintotorni, mittauskojuja, sade- ja lumimittarit, sekä automaattinen sääasema MILOS-500, joka mittaa mm. tuulen suuntaa ja -nopeutta sekä välittää ne sähköisesti tiedonkeruujärjestelmään.

Luotaustoiminta

Niinisalon maasääsämälle tehdään yläilmakehän mittauksia automaattisten luotauskalustojen M87 ja M200 avulla. Yläilmakehää luodatessa kohotetaan vedyllä täytetyn pallon (halk. 1.5 m) avulla taivaalle radiosondi, joka mittaa ilmakehän paine-, lämpötila- ja kosteustietoa. Automaattinen luotauskalusto seuraa radiosondin liikkeitä ja vastaanottaa mitatut tiedot. Tuulen suunta ja nopeus lasketaan radiosondin paikkatiedon perusteella. Automaattinen luotauskalusto laskee mitatuista arvoista vakiomuotoiset sääsanomat. Niiden pääasialliset käyttäjät ovat Niinisalon Koeasema, Ilmatieteen keskus ja Niinisalon alueella ammunnoissa olevat harjoitusjoukot.

Niinisalon maasääsäsema on varustettu säteilynvalvontamittarilla RDA 31 SP ja säteilymittarilla RDS 100. Näillä mittareilla pystytään valvomaan ja rekisteröimään

Kuva alla:

Säähavaintokojut vasemmalta lukien

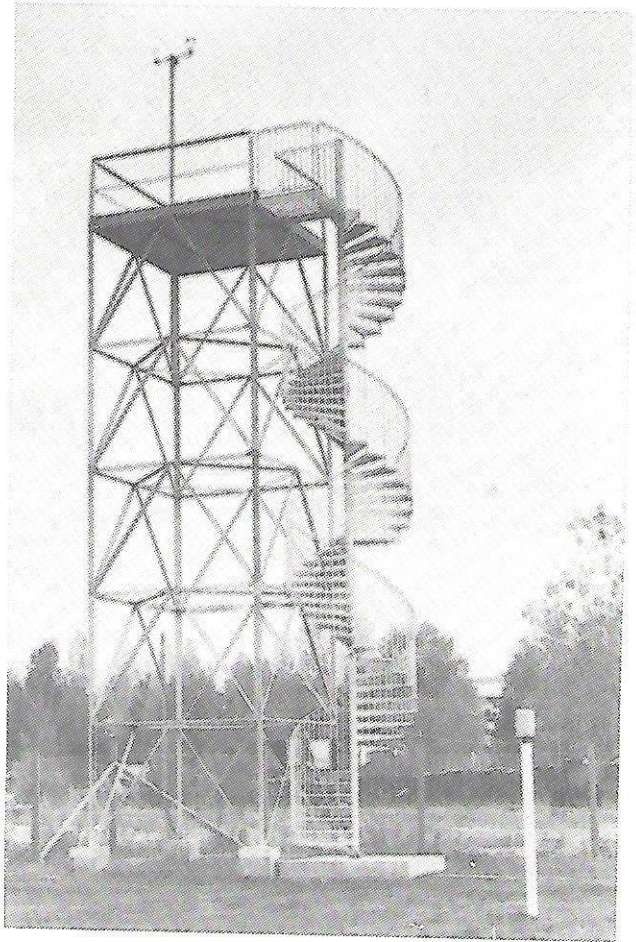
1. Tuuletettu koju kuiva- ja kostea lämpömittari
minimi- ja maksimi lämpömittari
maapintaminimi lämpömittari
2. Koju vertailumittarit edelliseen kojuun
ilman kosteusmittari
3. Koju lämpötilapöytä, 1 viikon lämpötila
4. Koju kosteuspiirturi, 1 viikon kosteus

Lumikeppi, edessä vasemmalla, lumensyövyden mittaus

Sademittari, oikealla, vuorokauden sademäärän mittaus

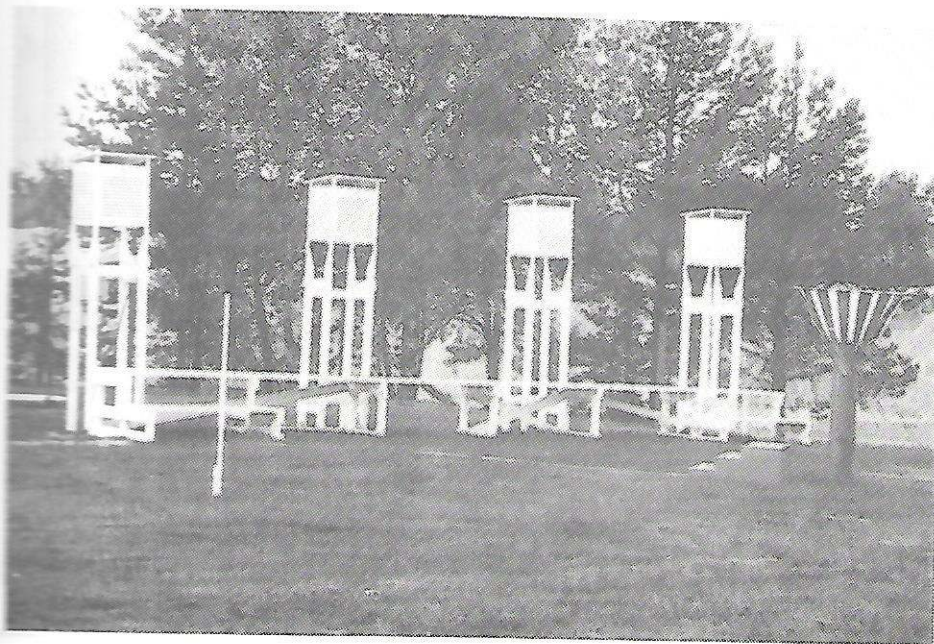
jatkuva gamma säteilyä sekä mittaamaan annosnopeutta ja säteilyannosta.

Ympäri vuorokautista säähavaintotoimintaa maasääsämällä tekevät Tiedustelu- ja sääkoulun kouluttamat varusmiehet. Jokaisesta saapumiserästä koulutetaan 3 sääaliupseeria ja 3 säämiestä, joista muodostetaan kolme säähavaintovuoroa. Maasääsämän toimintaa johtaa ja valvoo sääupseeri.

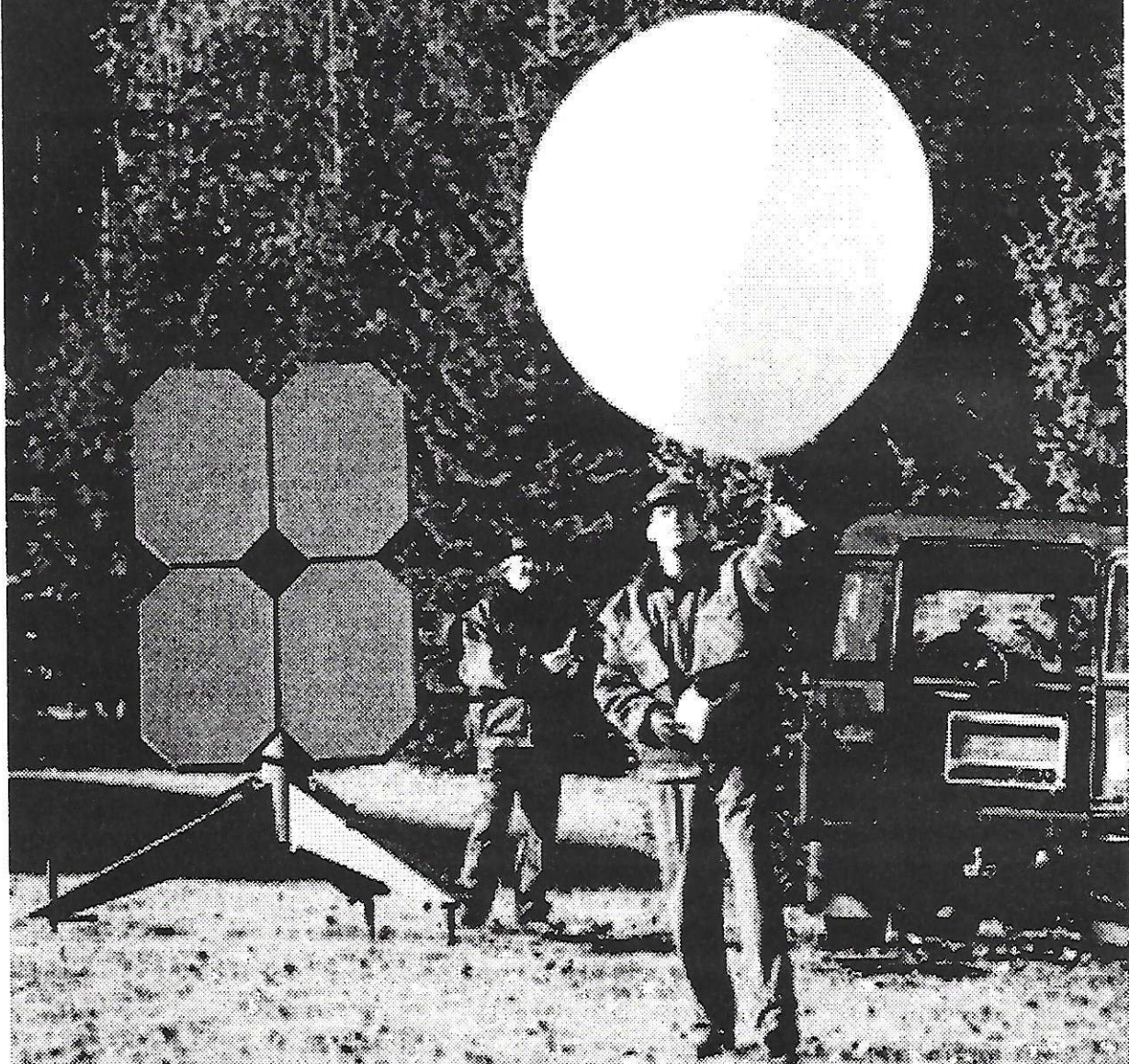

Kuva yllä:

Säähavaintotorni, jossa automaattinen sääasema MILOS-500 ja siihen kuuluvat tuulen suunta- ja nopeusanturit. Edessä oikealla lämpötila- ja kosteusanturit. Säähavaintotornista tehdään myös 3 tunnin välein näkyvyys- ja pilvihavainnot

Parhaat tuulet Vaisalasta:

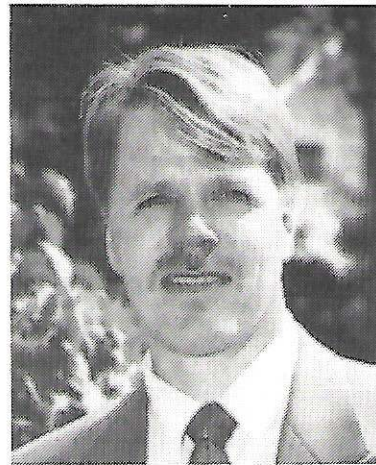

Vaisala Radioteodolitti

VAISALA Oy,
PL 26, 00421 HELSINKI
Puh. 09-89491, fax 09-8949 210
Internet: <http://www.vaisala.com>

Mittamiehet kartanteossa

Mittamieslehdessä tullaan julkaisemaan seuraavien vuosien aikana Tuomo Valkjärven kirjoitus ”MITTAMIEHET KARTANTEOSSA” lyhentämätömänä. Osa tekstistä on julkaistu Mittauspatteriston Historiassa ”Mittauspatterista Tiedustelupatteristoon 1924-1994”

Kun sain tämän kirjoituksen luonnoksen ensi kertaa luettavakseni ja kun huomasin ajaneeni sähköjunalla oman asemani ohi, ajattelin, että tämä täytyy kaikkien ”mittamiesten” lukea. Saatuani vahvistusta käsityksilleni TJ Kukkamäeltä ja Jyri Paulaharjulta ryhdyttiin puuhaamaan erillislehdystä. Mennyt vuosi muutti kuitenkin monta asiaa. Killan hallituksen kokouksessa päätettiin, että jos saamme Tuomon omaisilta luvan, julkaisemme tekstin ”jatkokirjoituksena”.

Tästä alkaa mielestäni hyvin aikaan ja karttaan sidottu kertomus mittamiesten työstä kartoituksen muurahaissina. Voin vain kuvitella kuinka elävänä palaavat ”mittauskommennusmuistot” mieleen eri ikäisille lukijoille.

VARUSMIEHET KARTOITUSTEN MUURAHAISSINA

Matkalle pohjoiseen

Varusmiespalvelus Mittauspatteristossa, nyttemmin Tiedustelupatteristossa, on aina ollut muista poikkeava. Toki sotilaan perusasiat sielläkin opetetaan ja opitaan, mutta koulutushaaran pienuus ja alan erikoisuus tekee varusmiespalveluksen muista merkittävästi poikkeavaksi.

Mittaustiedustelun ja nykyisin tykistö tiedustelun eri sektorit tekevät palveluksesta mielenkiintoisen. Eräs niistä alueista käsittää maanmittaustoimintaan, lähinnä topografiseen kartoitukseen liittyvät asiat. Niiden myötä on moni varusmiespalvelus saanut aivan uuden

sisällön ja sen myötä on tehty ratkaiseva päätös ammatinvalinnasta maanmittausalalle. Kun maastotyöt ovat tapahtuneet koko Suomen alueella aina ”Hangosta - Petsamoon”, on sekin tuonut varusmiespalvelukseen aivanoman vivahteensa. ”Matkailu avartaa..” sanotaan eikä lause ole vielä kukaan loppuun kulunut.

Erityisesti Suomen peruskartoitustyössä, mikä aloitettiin vuonna 1945 ja saatettiin päätökseen vuonna 1977, olivat varusmiehet Lapin maastotöiden osalta ratkaisevassa asemassa. On muistettava, että Topografikunnan vastuulla ja johdolla valtaosa peruskartoituksesta oli Tornion - Kuusamon linjan pohjoispuolella ja mittamiesten kotivaruskunta oli Niinialossa. Millaisessa Suomessa silloin elettiin liikenneyhteyksien, tiestön, majapaikkojen, kulkuvälineiden ja niin edelleen osalta. Kuinka mittamiesten lomavuorot pyörivät, oliko litteitä tarpeeksi, paljonko oli varusmiehen päiväraha ja niin edelleen, kaikki nämä ovat hyviä kysymyksiä. Palauttamalla mieleen vuosien aikana tapahtuneen yleisen kehityksen, voimme arvostaa mittamiesten työn oikein ja tasapuolisesti. Kun Lapin kartaston nyt käynnissä oleva ajantasaistus saadaan valmiiksi nykytekniikalla ja vieläkin varusmiehiä apuna käyttäen tämän vuosikymmenen loppuun mennessä, on kulunut kohta kolme miessukupolvea. Isät ja heidän poikansa ovat palvelleet Mittauspatteristossa ja sittemmin Tiedustelupatteristossa ja osallistuneet maastotöihin jossain Suomessa. Tämä luku on omistettu erityisesti niille Mittauspatteriston varusmiehille, joiden kanssa yli kaksikymmentä mittauskesää teimme arvokasta kartoitustyötä kautta Suomen risteillen linnakesaarilta aina Haltin lalle asti.

Mittamiehet Maupertus'in jalanjäljillä

Kun kesällä vuonna 1992 signaloimme Enontekiön pohjoispuolella n. 35 km:n matkan takana olevan Jers-

tivaaran kolmiopisteen, niin kukapa meistä olisi tien-nyt, että se oli myös venäläis-skandinaavisen astemittauksen yksi piste vuodelta 1852, tuskinpa yksikään. Vielä varhaisemman tapahtuman jäljillä olivat ne mittamiehet, jotka vaaitsivat vuonna 1946 Torniojokilaak-sossa. Silloin tuli kuluneeksi ranskalaisen tiedemiehen Maupertus'in astemittauksista 210 vuotta. Tokkopa tuolloisista topigrafeista yksikään tiesi tästä varhaisesta mittauksesta. Maupertus'in vuonna 1736 suorittamilla mittauksilla oli vuonna 1946 enää vain historiallinen arvo. Tonavan suistomaalta alkanut ja Jäämerelle asti ulottunut astemittausketju mitattiin Suomen alueella vuosina 1830-1852. Kolmioketju kulkee Pohjois-Suomessa Kajaanin - Oulun - Tornion kautta pitkin länsirajaa aina Jäämerelle asti. Tätä ketjua käytettiin lähtöpisteinä, silloin kun Maanmittaushallitus aloitti kolmiomittaukset Pohjois-Suomessa vuonna 1903. Ketjun pisteinä olivat mm Aavasaksa, Horilankero, Niemivaara, Kittisvaara, Olosvaara, Kuivaskero, Olostunturi, Ounastunturi, Stuurahoarvi ja Jerstivaara. Tuttuja nimiä ja paikkoja vielä tänäänkin. Kartastotöitä varten maanmittaushallitus toteutti vuosina 1903-1927 kattavan kolmiomittauksen Lapissa ja Petsamossa. Pohjois-Suomen vaarat ja tunturit loivat kolmiomittauksille erikoiset olosuhteet verrattuna Etelä-Suomeen. Valoisat yöt, varusteet kantaen vaaroille ja ne miljoonat sääsket ja mäkäräiset riesana toivat tekijöilleen omat vaikeutensa. Toisin on nyt. On ”ohvit” ja ”kopterit”, ”mönkijät” ja ”maasturit” ja koordinaatit mitataan satelliiteista. Rovajärven alueella on useita tuon ajan kolmiopisteitä. Monille ovat tulleet tutuiksi muun muassa Lautavaara ja Hyypiönvaara. Pisteet kuuluivat Kajaani - Kemijärvi - Tornio kolmioketjuun, mikä oli Lapin eteläisin kolmioketju. Ketju liitettiin molemmista päistä venäläis-skandinaaviseen astemittausjonoon. Ketjun mittaustyöt tehtiin vuosina 1908-1921. Tosin varojen puutteessa työt jouduttiin keskeyttämään neljänä vuonna. Tuon ajan kolmiomittauksille oli ominaista, että ne jonot kuljivat etelästä pohjoiseen. Ne liitettiin toisiinsa Kittilän kohdalla. Inarin - Utsjoen ja Kilpisjärven lenkit jäivät niin sanotuiksi ”piikeiksi”. Näiden kolmiomittauksen merkitys korostui, kun Lapin varsinainen peruskartoitus aloitettiin vuonna 1945.

Kartoitusten ajatasaistustyö uudiskartoituksena Lapissa aloitettiin 1980-luvun alussa. Jälleen mittamiehet olivat samoilla muinaisilla pisteillä. Tuon ajan pisteistä olivat jäljellä komeat kivikumpelit ja tähysmerkkien lahonneet jätteet. Kehitys, joka on tapahtunut runsaan 100 vuoden aikana, on niin mittava, että sen selvittely yksityiskohtaisesti on tässä yhteydessä mahdotonta. Venäläis-skandinaavinen astemittaus osoitti oivallisesti sen, miten taitavia ja tarkkoja tuon ajan ”mittamiehet” olivat olleet.

Aika, joka heiltä kului astemittaukseen, tuntuu aikamme mittamieheltä turhan pitkältä. Näin ei asiantaita kuitenkaan ollut, sen aikainen tekniikka ja kulkuyhteydet olivat tykkäänään toiset kuin nykyisin. Sama koskee vuosisadan alussa maanmittaushallituksen ”mittamiesten” tekemää työtä.

Maanmittaushallituksen tuolloiset suunnitelmat maastotöiden suorittamiseksi tehtiin hyvin yksityiskohtaisesti. Annettiin ohjeita valmistelutöistä, millaiset varusteet tulee olla, miten rekognosoidaan, kuinka tähysmerkit rakennetaan, miten kulmat mitataan ja laskut laske-taan. Ohjeet antoi maanmittaushallitus ja tulokset lähetettiin Ylihallitukselle. Maastotöiden suunnittelu ja päätökset olivat silloin todella korkealla tasolla. Tuon ajan kolmiopiste oli poranreikä ja sen ympärillä kolmio. Lisäksi rakennettiin varamerkit myös poranreikinä sekä iso kivilatomus, kumpeli, tähysmerkkiksi ja sen keskelle vielä tähysmerkkisalko. Muutos tähän päivään on periaatteessa pieni; keskusmerkki on nykyisin pultti mutta aikaa ja tarvetta kivikumpeleiden rakentamiseen tähysmerkeiksi ei enää ole. Kolmiopisteiden mittaustietojen arkistointi nykymuodossaan on peräisin itse-näisyiden alkuvuosilta.

Korvatunturi kiintopisteenä

Kemijärven - Petsamon kolmiomittaukset aloitettiin vuonna 1921. Eräs sen pisteistä oli myös Korvatunturi. Pisteselityskortti tuolta ajalta kertoi, että ”matka asu-tuista paikoista on pitkä n. 60-70 km”. Kulku sinne kävi Rajajoosepista. Millaiset vaikeudet olivat ja paljonko aikaa kului, ennenkuin mittaajat olivat edes perillä, työt tehty ja tultu vielä takaisin.

Kun Saariselän eteläosan karttojen ajantasaisuus aloitettiin vuonna 1983, oli mittausalueen oikeana alanurk-kana Korvatunturi. Nyt sinne lennettiin kalustoineen helikopterilla ja aikaa matkaan kului Kiilopäältä noin 22 minuuttia. Varsinainen kolmiomittaus kesti havain-toineen ja matkojen mittaamisineen kaksi tuntia. Työ tehtiin kesäyön tunteina hyvällä havaintosäällä. Mitta-ustekniikka oli kehittynyt melkoisesti kuuden vuosi-kymmenen aikana.

Varusmiehiä Petsamon kartoituksessa

Petsamon alueen mittaustyössä oli vaikeutena alueen tiettömyys. Mukana piti olla kaikki tarvittava. Osa ruo-katarpeista vietiin poroilla kevättalvella Ivalosta Raja-jooseppiin. Maanmittaushallitus joutui ostamaan kul-jetuksia varten oman veneen, jolla sitten hoidettiin

muun muassa ruokatarvikkeet mittaajille. Retkikunnasta erotettiin oma muonitusryhmä, jonka johtajaksi valittiin kolttalappalainen. Hänen paikallistuntemuksensa oli erinomainen ja siitä oli suuri hyöty retkikunnalle. Puuttomille tuntuille rakennettiin myös puisia tähyserkkeitä, kuten mekin teimme paljon myöhemmin Saariselän alueella. Mistä puut hankittiin. Ne piti kaataa edellisenä talvena ja ajaa sopiviin paikkoihin poroilla talven aikana. Samoin tehtiin myös naulojen kohdalla - rauta kun on raskasta. Tässä kaikessa valmistelutyössä oli kolttalappalaisilla ratkaiseva osuus. He toimivat myös yleisapulaisina ja kun heidän paikallistuntemuksensa oli verraton, se helpotti retkikunnan maastotöitä. Petsamon alueella käytettiin mitaustyössä apuna myös sotamiehiä vuosina 1930 ja 1931. Tämä lienee ensimmäinen kerta kun varusmiehiä oli mukana Lapin kartoitustöissä.

Varsinainen aihe Petsamon alueen kartoittamiseksi oli Tarton rauhansopimus vuonna 1920, jolloin Venäjä luovutti alueen Suomelle. Seudusta ei ollut minkäänlaisia yksityiskohtaisia karttoja. Oli ryhdyttävä heti suunnittelemaan kartoitusta. Valtioneuvosto myönsi erityisen määrärahan kolmiomittaukseen, kaluston ja välineiden hankintaan. Maanmittaushallitus antoi 6.5.1921 työtä varten yksityiskohtaiset ohjeet ja niin mittaukset alkoivat. Työ oli mittava ja aikaa siihen kului kymmenen vuotta.

Pääverkon pisteitä mitattiin 40 ja alemman luokan pisteitä 254. Todellinen Petsamon "savotta", mutta niin oli myös Saariselän eteläosan kartaston ajantasaistus vuosikymmeniä myöhemmin oma savottansa. Aikaa viime mainittuun kului tosin vain yhdeksän viikkoa.

Petsamon kartoitustyöt olivat myös osa Suomen ilmapäätöksen historiaa. Tapahtumien taustalta löytyy silloinen tykistön tarkastaja kenraalimajuri Vilho Nenonen. Hän oli laatinut suunnitelman kustannusarvioineen, kuinka osa Petsamon aluetta lentokuvattaisiin kartoitusta varten. Kuten odottaa sopii, niin jälleen alkoi tapahtua jotain sellaista, joka sopii tarmokkaan kenraalin luonnekuvaan. Yhteistyössä maanmittaushallituksen kanssa sovittiin, että Petsamon alueen eteläosa kartoitettaisiin "lentovalokuvausmenetelmää noudattamalla" ja kuvattaisiin 8300 km. Tehtävää edelsi luonnollisesti tiedustelumatka. Santahaminan Merilentoasemalta nousi aamupäivällä heinäkuun 13. päivänä vuonna 1931 vesitasovarusteinen JU-122 päällikkönään reservin luutnantti Sulanko ja ohjaajana lentomestari Paasonen sekä mekaanikkona Salonen reitille Vaasa - Kemi - Kemijärvi. Aiemmin oli lähtenyt maitse ns. maasto-osasto, johon kuuluivat insinöörikapteenit Karl Löfström ja Lehtonen apulaisineen. Heidän oli tiedusteltava sopiva laskupaikka. Sellainen löytyi Virtaniemestä noin kolme kilometriä Paatsjokisuusta. Paikka ilmoitettiin

puhelimella Kemijärvelle, ja niin JU-122 saattoi laskeutua 14.7. iltapäivällä turvallisesti saamelaisen ihmeteltäväksi. Tiedustelumatka oli myös alustavaa maaston selvitystä.

Retken aikana kuvattiin 900 km, otokset olivat tosin koekuvia seuraavan vuoden varsinaisia kartoituslentoja varten. Sotilaat olivat asialla.

Pohjois-Suomen ensimmäiset kolmiomittaukset

Pohjois-Suomen ensimmäiset kolmiomittaukset suoritettiin vuosien 1903-1927 välisenä aikana seuraavasti:

Inarin - Utsjoen kolmioverkko vuosina 1903-1904 ja 1910, Enontekiön kolmioverkko vuosina 1913 ja 1916, Kemijärven perusviiva ja sen suurenusverkko vuonna 1920, Kajaani - Kemijärvi - Tornio kolmioketju vuosina 1909-1922, Kemijärven - Jäämeren (Petsamo) kolmioketju vuosina 1921-1924, Kuusamo - Kuolajärvi kolmioverkko vuonna 1922, Petsamo - Inari yhdysketju vuonna 1923, Kittilän poikittaisketju vuonna 1924, Kuolajärven - Petsamon yhdysketju vuonna 1927 ja Petsamon alemman luokan kolmiomittaus vuosina 1926-1931.

Keitä olivat ne miehet, jotka tekivät nuo mittavat työt apureineen.

Vanhojen kiintopistekorttien selityksissä oli sarake; pisteen valitsi ja rakensi. Niistä löytyivät sellaiset tutut nimet kuin: Petrelius, Ollila, Nickul, Mikkonen, Laukkanen, Jäämaa, Rainesalo, Rehn, Tarkka, Lehtinen ja Mannermaa. Ammatiltaan he olivat; professori, insinööri, maisteri tai kartografi. Heidän nimensä löytyi kautta Suomen pistekorttien selityksissä. Se kertoi, että "mittamiehen" työmaana on silloinkin ollut koko valtakunta, silloin Hangosta - Petsamoon.

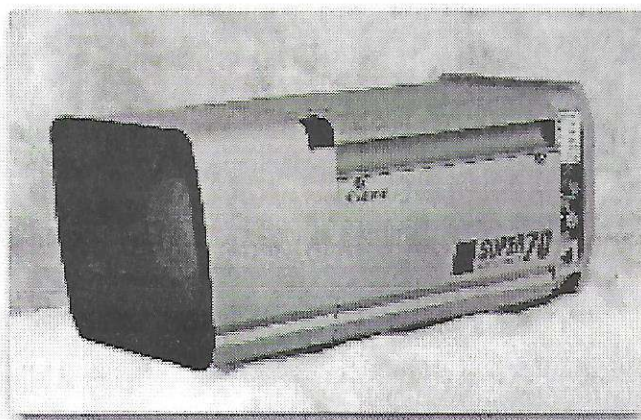
Lapista löytyy monenlaista mittaustalon historiaa. Osa tapahtumista arkistoidaan, osa unohtetaan, osa unohtuu vanhetessaan, mutta muistot säilyvät. Eräs näistä historioista on Topografikunnan johdolla suoritettujen kartoitustyöiden ja Mittauspatteriston varusmiesten osallistuminen niihin.

Seuraavassa MITTAMIES -lehdessä tarina jatkuu, ja saamme lukea maamme peruskartoituksesta.

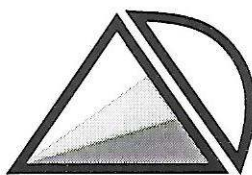
Canon Canon Canon Canon Canon
ModTech Finland Oy
Canon Canon Canon Canon Canon
mukana kehityksessä
Canon Canon Canon Canon Canon

Canon Canon Canon Canon Canon
Digitaalisen kuvauksen uusi
Canon Canon Canon Canon Canon
käsite - Canon PowerShot 600
Canon Canon Canon Canon Canon

Canon Canon Canon Canon Canon
Canon Digi 70 tuo kaukaisetkin
Canon Canon Canon Canon Canon
kohteet käsittelyyn
Canon Canon Canon Canon Canon

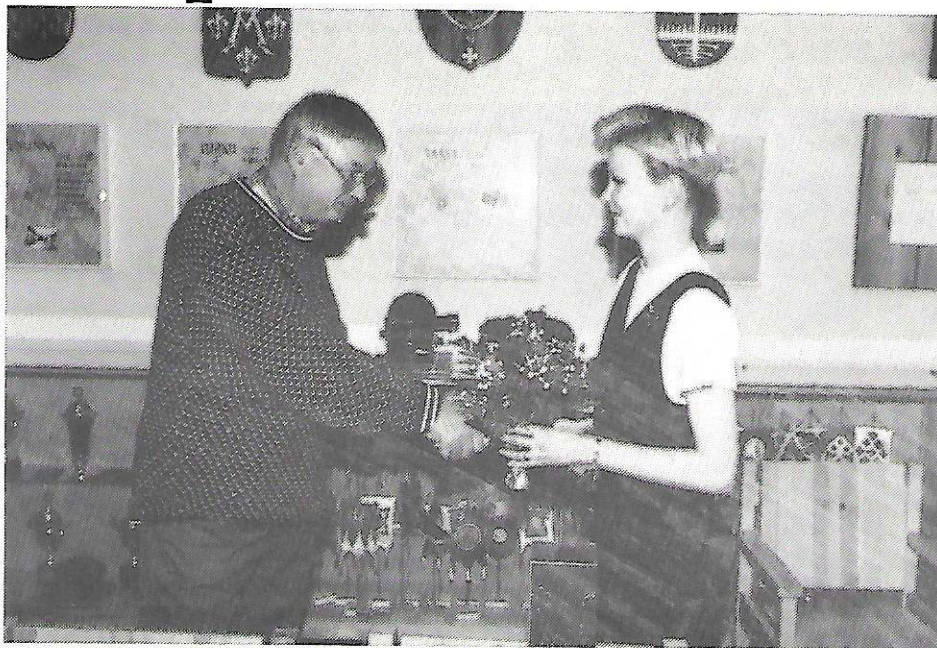

ModTech Finland Oy

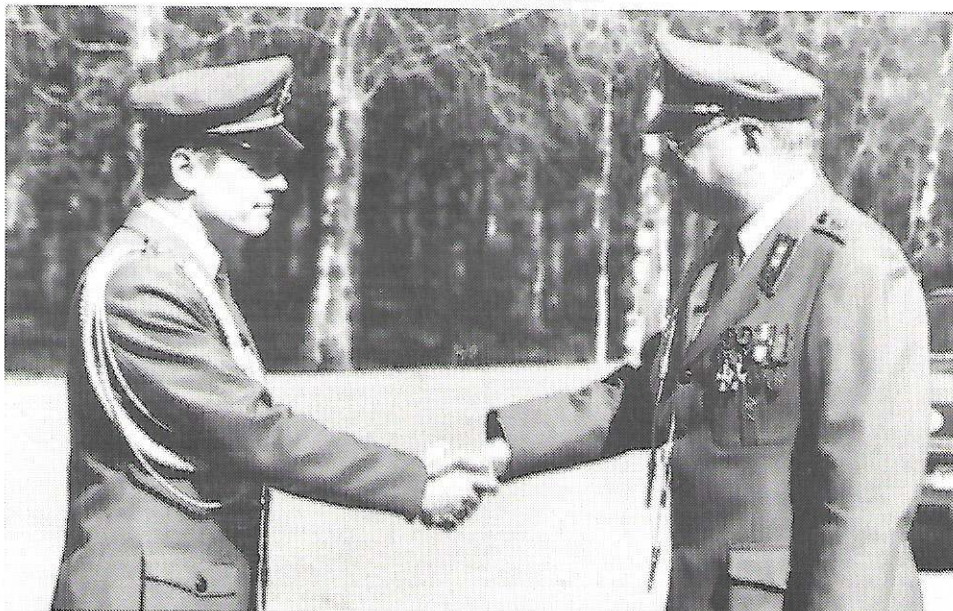
Kauppakartanonkatu 7 A 7, 9 krs., 00930 Helsinki,

Puh. (09) 343 4220, Fax (09) 343 2995, E-mail: heikki.ahvenainen@modtech.inet.fi

Tapauksia vuoden varrelta

*Tanja Ramstenin läksiäisilaisuus
evl Pentti Kuosa luovuttamassa
kukkia*

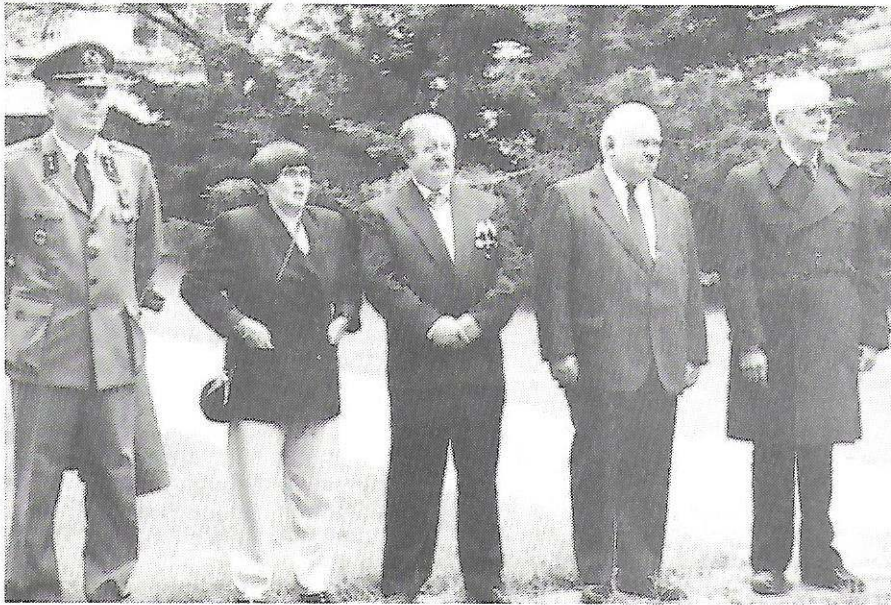

Komentajan kättely

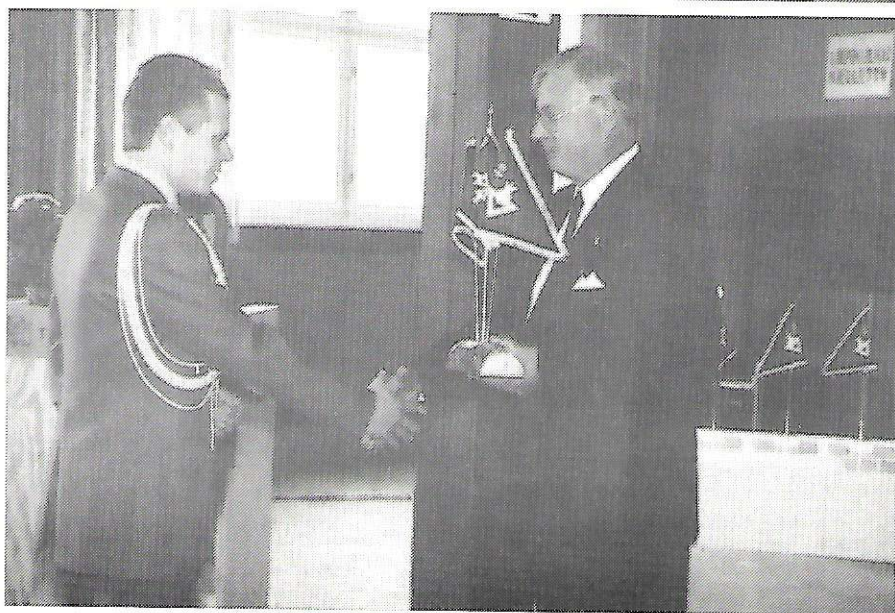
*Vänrikki Jarmo Abteen
läksiäiset patterin päällikkö
ylil Jarmo Kangas
luovuttaa mittauspatterin
yksikköviirin*

Tiedustelupatteristo perinnepäivää v

perinnepäivä kuvina

etettiin 14.6.1996

ELESCO

Elescon ruggedoidut työasemat johtokeskussovelluksessa

Elesco Oy

PL 128

(Luomannotko 4)

02201 ESPOO

puh. (09) 525 9060

fax (09) 525 90660

PL 198

(Ahlströminkatu 12)

78201 VARKAUS

puh. (017) 366 5100

fax (917) 366 5111

**Erityisosaamista vuodesta 1975
luotettavalta järjestelmä- ja
laitetoimittajalta**

Erityisosaamisen alueet:

- Akustiikka
- Elektromagnetismi
- Elektroniikka vaativiin olosuhteisiin
- Sovellusohjelmointi
- Järjestelmäintegrointi

Tuotteet:

- Heräteemiinujen raivausjärjestelmät
- Magneettisuojausjärjestelmät
- Herätemittausradat
- Akustiset valvontajärjestelmät
- Johtokeskus- ja esitysjärjestelmät
- Ammunnanhallinta- ja laskinjärjestelmät
- Suuntaus- ja laiteohjausjärjestelmät
- Digitaaliset puheensalauslaitteet
- Siirrettävät laitesuojat
- Tutkajärjestelmien apulaitteet

Mittausohjelmistojen

ja

paikkatietojärjestelmien

asiantuntija

Ohjelmistotuotteitamme ovat

- ARC/INFO
- ERDAS Imagine
- SoftPlotter
- ArcView
- OrthoMax
- ZETMAP

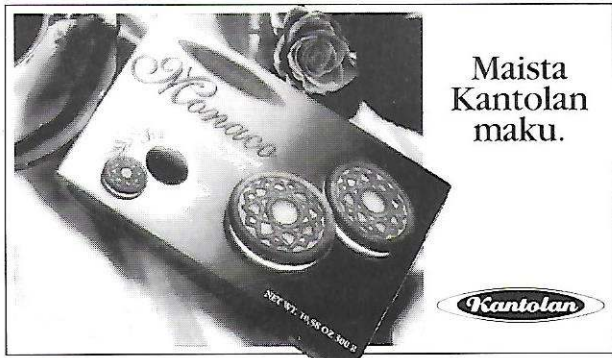
MERIDIAN SYSTEMS OY

PL 35 (Itätuulentie 1)

02101 ESPOO

Puh. (09) 469 0500

Fax (09) 469 0501

TUKKULIIKE M. KOKKONEN OY

Hyttitie 4 00700 HKI

Puh. 09-2705 691

0500-530 893

TUONTIA EESTISTÄ

Killan vuosikokous Porissa

Rumpalit, pojat perinteisessä Suomen sodan aikaisessa asussa saavat objekt Pekka Saarivirralta

Seppo Nurminen vastaanottaa kiltapuukon killan puheenjohtajalta Pentti Pohjolalta

Paljastettu laatta perinnetykin luona Summan puistossa. Koordinaatit on mitannut Porin paikallisosasto, virka-apua he saivat Niinisalosta

Hopeisella kiltaristillä palkitut yhteisessä kuvassa vasemmalta Heikki Aho-Mantila, Pertti Heikkilä, Jouko Nünimäki, Onni Parviainen, Pekka Saarivirta, Pekka Soini, Pekka Termala, kiltaristit jakoi Pentti Kuosa

Intelligence in Service

Crecerelle/Sperwer a unique family of highly modular UAV systems

- *Real-time* battlefield surveillance and target acquisition over extended areas.
- *Fully automated* for fast deployment and operation from any unprepared terrains, with a reduced crew.
- *Extremely compact* for unmatched ground mobility and air transportability.
- *Mission versatility* thanks to a wide choice of available payloads.

Such unrivalled features have led France and Holland to select Crecerelle and Sperwer for operation within their Armed Forces.

SAGEM SA

Defence and Security Division

PARIS - LA DEFENSE

61, rue Salvador Allende - 92751 Nanterre Cedex

Phone: 33.1.40.70.88.32 - Fax: 33.1.40.70.63.90

 SAGEM

Kiltavierailu Rovajärvellä

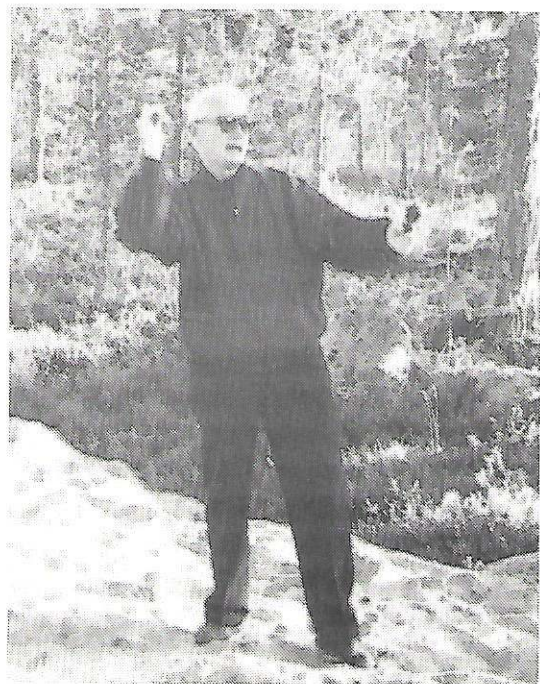
*Patteriston perinneliipun luovutus
nimeltä Taito Kootalle (vas).
Läsnäolijana patteriston komentaja
on Raimo Jyväsjärvi.*

Komentajan työnäyte

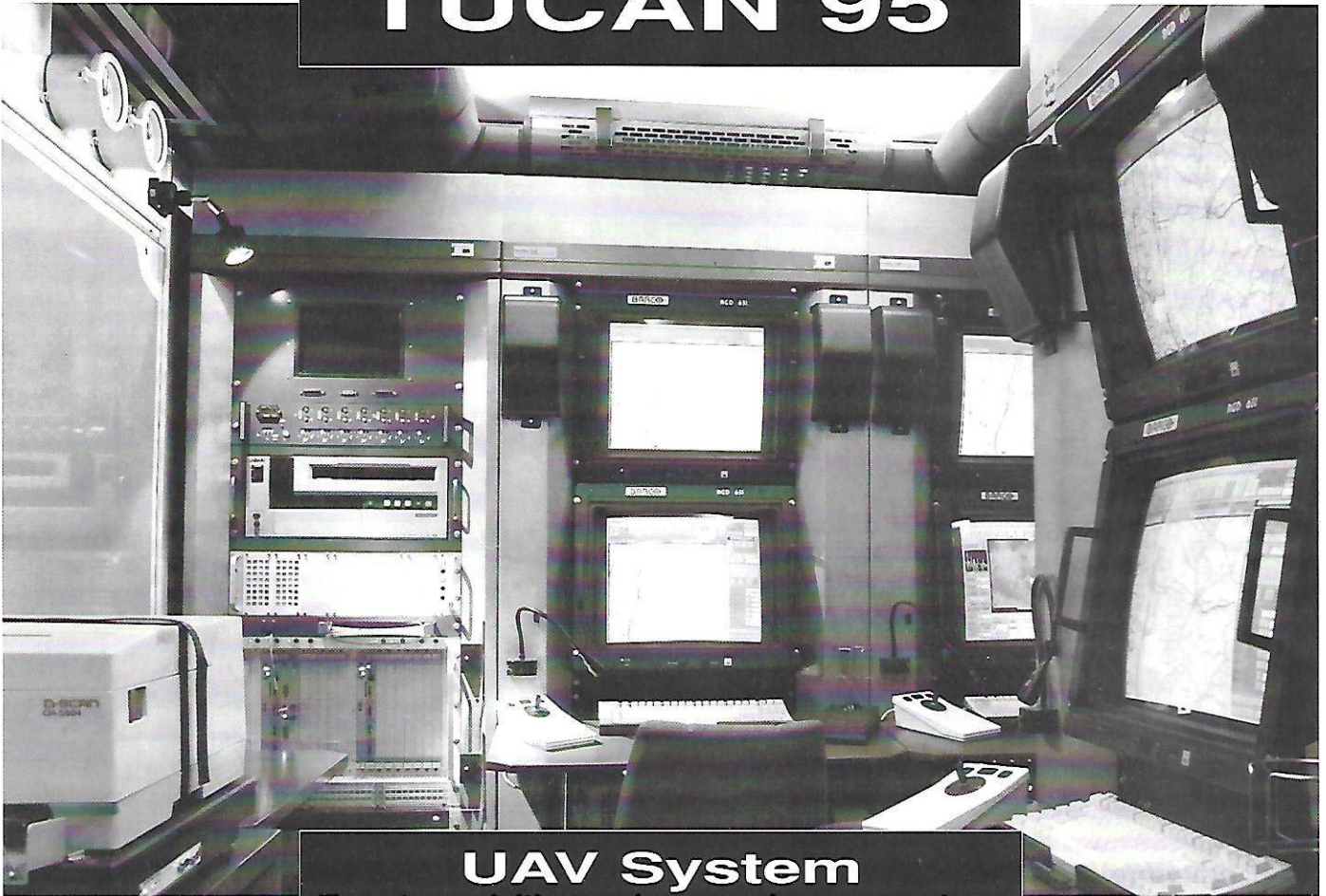

*Tikanheiton tyylinäyte. Sää- ja suojelukillan
puheenjohtaja Timo Elolähde*

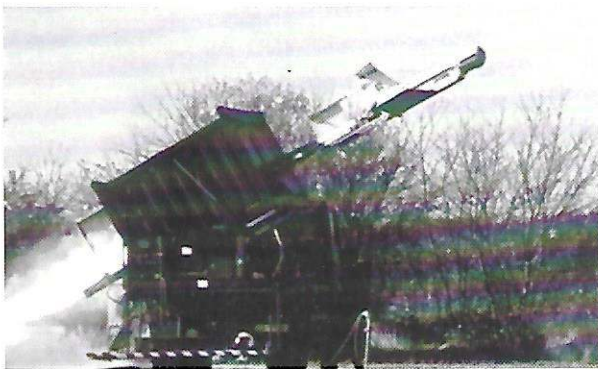
Aarno Minkkisen käsi on vakaa

TUCAN'95

UAV System

Target acquisition and reconnaissance system,
fully compatible with field artillery requirement

- **High level of performance** in target detection and acquisition.
- **High level of automation** for sub-systems (take-off, landing, mission planning, maintenance, etc...).
- **Possible simultaneous real-time** and differed time image interpretation.
- **Quick and easy deployment** of the system(45 minutes, no runway, no restriction for take-off and landing areas).

A system developed by
Matra BAe Dynamics France
in association with STN ATLAS ELEKTRONIK

Matra BAe Dynamics

KOKOUSKUTSU

Mittauspatteriston Kilta ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään 15.2.1997 Satakunnan Lennostossa, Pirkkalassa.

Ohjelma:

klo 12.00 Tulokahvit sotilaskodissa

12.30 Satakunnan Lennoston esittely, EK:n auditorio ja III-halli (lentokalusto, Hornet ym)

14.15 Mahdollisuus kahvin juontiin sotilaskodissa

*14.45 Killan palkitsemiset ja VUOSIKOKOUS
Esikuntakomppanian auditoriossa*

*18.00 Veljesillallinen, Sokos Hotel Tammer
- tilaisuus alkaa Tiedustelupatteriston komentajan puheenvuorolla*

Kustannukset: tulokahvi ja illallinen 130 mk/hlö.

Majoitus 2 hengen huoneissa 210 mk/hlö (yksiö 340). Tilaus suoraan hotellin vastaanotosta puh (03) 2626200 viimeistään 7.2.1997 mennessä.

Sitovat ilmottautumiset, NIMI ja HENKILÖTUNNUS (välttämättömät) perjantaihin 7.2.1997 mennessä Pertti Heikkilälle puh työ (03) 2812 114, faksi 2812 165 tai koti (03) 3621 047.

Ajo-ohje: Lentoaseman opasteiden mukaisesti Tampereen eteläiseltä ohitus-tieltä, Lakalaivan - Pyhäjärven väliseltä tieosuudelta lentoasemalle päin ja noin kilometri ennen lentoasemaa kääntyy tie vasemmalle, jossa opaste LENNOSTO ja Lempäälä. Siitä lentokentän itäpäästä sivuten ja kentän päästä noin kilometri kääntyy pieni tie oikealle, Satakunnan Lennosto (pieni viitta).

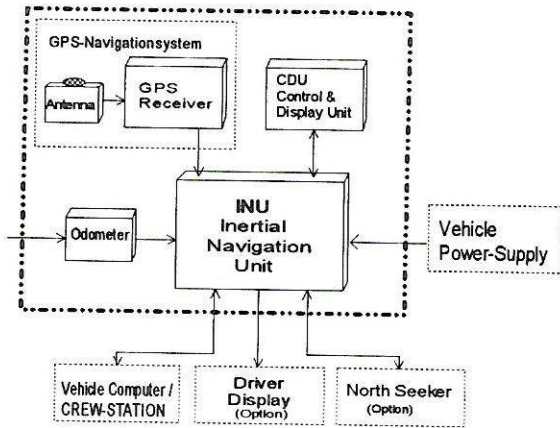
Sokos Hotel Tammerin osoite on Satakunnankatu 13.

AEG

AEG Finland Oy

LITEF - TELDIX navigointijärjestelmät

- FNA/FOA - ajoneuvonavigointilaitteet
- FOG/GPS - LLN hybridijärjestelmät
- kurssi- ja pohjoistushyrrät
- kuituoptiset kurssihyrrät

AEG Finland Oy
Erikoisjärjestelmät
PL 147
01511 Vantaa

Puh. 09 - 87002719
Fax 09 - 87002728

SOTILASKOTI ON SOTILAAN KOTI

NIINISALON SOTILASKOTIYHDISTYS RY.

Hotelli PITKÄ-JUSSI

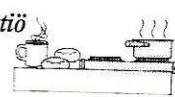
★ *viihtyisät, ajanmukaiset*
★ **KOKOUSTILAT**

★ *TANSSIA kolmena iltana viikossa*

★ *ROTISSEUR-keittiö*

★ *Bistro MUSTA LAMMAS • HOPEINEN KUU*

★ *Yökerho PÄTKÄ NIGHTS*

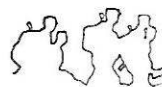
Hovinkatu 1, 61300 KURIKKA,
puh. (06) 450 3500

*Hovikavaljeeri on Hämeen ainoa
kulttuuriravintola
ainullaatuisessa kartanomiljöössä.
Valtakunnallinen kuvataidenäyttely
1.5. - 30.9.*

HOVINKARTANO

*Hovikartano
Soijala, 14700 Hauho
puh. 03-6642 344, fax 6642 478*

Sotilaskuvauksen ammattilaiset
TERHO JA RAMI SILTANEN

Tyttö joka kävi intin eli alokkaasta Rouva kersantiksi

Asumisesitari naisten vapaaehtoiseen varusmiespalvelukseen on kulunut nyt jo lähes 11 kuukautta. Aika Niinisalossa on kulunut siivillä. Ajantaju on häipynyt ja välillä tunnuu, kun ei edes muistaisi millaista oli olla siivillä. Meille naisille aika on ollut varmasti eräs mielenkiintoisimmista ja jännittävimmistä, mitä olemme tähän asti kokeneet.

Tristaina 9. päivänä tammikuuta astuin sisään Niinisalon varuskunta-alueelle. En ollut koskaan aiemmin käynyt siellä, vaikka vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen myötä olen voinutkin vieraila monessa varuskunnassa. Niinisalo oli minulle ennelta tuntematon paikka, ”valkoinen täplä” Suomen kartalla. Olin kuullut, että se sijaitsee keskellä ei mitään, joka pitikin pitkälti paikkansa. En muista milloin olisin ajanut yhtä kiemuraista ja liukasta tietä keskellä asumatonta seutua.

Sotilaspoliisien neuvottua ilmottautumispaikalle, tuntui kuin olisin mennyt kouluun ensimmäiselle luokalle, olo oli yhtä orpo ja jännittyneenä, toisaalta taustalla oli myös innostusta ja mielenkiintoa. Seurattuani viittoja löysin pitkän ilmottautumispöydän ja pääsin ilmottautumaan alokkaaksi. Olin kuvitellut joutuvani ”perinteisen tykistön” puolelle, mutta minut ja seitsemän muuta naisalokasta oli sijoitettu Mittaustiedustelupattertiin. Loput kaksitoista naisalokasta sijoitettiin Satakunnantykistörykmentin puolelle. Herra alikersantti ohjasi minut tupaan ja kehoitti laittamaan punkan kuntoon sekä tutustumaan paikkaan. Seisoin keskellä isoa huonetta ja katselin kapeata punkkaa. Tästä tuvasta tuli kotini ainakin seuraavan 285 päivän ajaksi, koska kaikki palvelevat Mittaustiedustelupatterissa ainakin tuon ajan. Hieman myöhemmin tupaan tuli toinenkin tyttölapsi ja reippaina nuorina naisina me aloimme heti tehdä sotasuunnitelmaa punkkien kunnostamiseksi ja siviilivarusteiden pakkaamiseksi kaappiimme. Repullinen siviilivarusteita on jo teoriassa mahdoton laittaa kahteen siviililokeroon, mutta käytännössä se on vielä hauskalampaa... Pitkän uuvutustaistelun jälkeen olivat

tärkeimmät siviilivarusteemme kaapissa ja saatoimme lähteä hakemaan varusteita varusvarastolta.

Varusvarastolla jokaiselle korpisoturin alulle jaettiin samat varusteet. Niinpä me työtökin saimme mm. uimahousut ja ”pikkumustat”, joille tosin emme ole vielä keksineet käyttöä. Ne tulevat olemaan käyttämättömiä vaatteita, sillä emme saa uida yläosattomissa emmekä käydä suihkussa yllämme vain pyyhe ja ”pikkumustat”, kuten pojat voivat tehdä, joten se siitä tasarvosta... Pienenä ylellisyytenä meille naisalokkaille tosin jaettiin Lady shaverit, joilla voimme ajaa säärrikarvamme. Saatuamme varusteet, aloimme asetella niitä kaappiin. Asetella on oikea sana, sillä vaatepinnan leveys mitataan hammasharjakotelolla, jolloin pinkka on sopivan kokoinen hyllylle. Tasakokoiset vaatepinnat menevät suuremmalla todennäköisyydellä kaappitarastuksessa läpi. Kaikki vaikeammin viikattava ja aseteltava tavara ”piilotetaan tai häivytetään” vaatepinojen tai yläkaapin Nassen eli kaasunaamarilaukun taakse. Ei uskoi äiti, kun näkisi tyttärensä kaapin, sillä kaapin ovi meni kiinni ilman suurempia väkivaltaisia otteita.

Arkeen herääminen tapahtui seuraavana aamuna kello kuusi, jolloin tupamme esimies herra alikersantti kuuluvasti ilmoitti ovelta, että herätys oli tapahtunut ja aamutoimiin olisi aikaa muutama minuutti. Se on eräs tilaihmeistä, kun kahdeksan naista ryntää aamutoimilleen, kun käytössä on ainoastaan yksi wc ja vessanpönttö. Tosin sisarellisesti ryhdyimme heti toteuttamaan jonotussysteemiä, jolloin yhden käyttäessä vessaa muut pesivät hampaitaan ja kasvojaan suihkuhuoneessa. Suihkuhuoneessa on naisten toinen ylellisyys, meillä on kaksi suihkua ja kauniit vaaleapunaiset suihkuverhot. Herra alikersantilla oli kuulemma ollut hauskaa suihkuverhoja ripustaessaan. Aivan akuutin ja todella kiireellisen hädän tullen, olemme kuitenkin harjoittaneet invaasiota ryhmänjohtajien vessaan, jossa on monta vessanpönttöä ja ajanvietteeksi paljon luettavaa Aku Ankasta lähtien. Tällöin kuitenkin jätämme aina lähivartiomiehen ovelle turvaamaan selustamme.

Ensimmäisen päivän jälkeen aika on kulunut nopeasti. Viikon kuluttua tuntui kuin emme olisi koskaan missään muualla olletkaan kuin Niinisalossa. Päivän aikana opettelimme ja harjoittelimme niin monia uusia asioita, että ajantaju hämärtyi. Asevarikolta saimme Sakan valmistamat sulhaset, ”omat armaamme”. Minun Anselmini on vuoden 1991 mallia, joten sillä ampuminen on suoranaista riemua. Anselmin ja minun yhteistyöni on alkanut ihan hyvin, sillä olen neljästä ammuntakeesta (makuuasento tulos, makuuasento kaatuviin tauluihin sekä pystyasento) saanut kolme kiitettävää ja polviasennosta sain hyvän tuloksen. Kiitoksena hyvästä yhteistyöstä Anselmini kanssa olen ammunnoilla ansainnut ensimmäisen KL:n eli kuntoisuuslomani.

Hämeen kangas on tullut meille jo melko tutuksi. Olemme olleet kahtena viikkona metsässä leirillä. Ensimmäisen ”metsäyön” vietimme kasarmin lähellä opetellen perustaitoja, kuten puiden pilkkomista, teltan kokoaamista, kipinävuoroja jne... Tässä vaiheessa huomasin, kuinka tarpeellisia ovat olleet vapaaehtoisen maapuolustuskoulutuksen aikana saamani opit, tulenteko kaminan ja teltanpystytys eivät olleetkaan niin itsestäänselviä taitoja nykypäivänä. Tämän jälkeen toiminta onkin ollut totisempaa. Ensimmäisellä leirillämme harjoittelimme poteron kaivamista, puolustamista, kevyen keratasingon käyttämistä, telamiinoitusta, käsikranaatin käsittelyä sekä muita taisteluissa tarvittavia toimintoja. Intomielisinä luimme ohjelmasta, että menisimme leirille Pioneerilaaksoon marssien. Käytännössä se ei ollutkaan tahtimarssia teitä pitkin, vaan avojojonossa/-rivissä pitkin metsiä täyspakkaus selässä.

Täyspakkaus selässä juokseminen metsässä puolen metrin lumihangessa on jotain aivan muuta kuin Cooperin-testin juokseminen lenkkiossutt jalassa pururaldalla. Naisalokkaiden kunniaksi täytyy tunnustaa, että kaikki tulivat leiripaikalle enemmän tai vähemmän väsyneinä, mutta kantaen itse kaiken kantamuksensa. Muutama poika uupui reitin varrelle ja he tulivat lääkintäauton tai kuljetuskuorma-autojen kyydissä leiripaikalle, jonkun varusteita kuljetettiin auton lavalla. Tunsimme tiettyä masokistista tyydytystä pystyessämme ”miehekkäästi” suoriutumaan marssistamme. Aamuyöstä puolijoukkueteltaamme oli syntynyt sisävesiallas, kun kaminan ympärillä oli maa alkanut sulamaan ja siihen oli kertynyt viisi senttiä vettä, siitä huolimatta, että olimme huolella puhdistaneet lumet pois telttamme alta. Vedimme vain jalkojamme käppyrämpään ja jatkoimme nukkumista.

Toinen metsäleirimme oli niin kutsuttu ”mortileiri”, jolla kouluttajien oli tarkoitus pystyä erottamaan ”jyvät akanoista” eli alokkaiden toimintaa tai toimimattomuutta pidettiin koko ajan silmällä, jotta meidät voi-

daan lähitulevaisuudessa osoittaa oikeaan koulutukseen. Leirimme aikana Suomen talvi näyttäytyi kauneimmillaan, aurinko paistoi ja taivas oli pilvetön. Oli oikea postikorttimaisema, ainoa ongelma oli yli kahdenkymmenenviiden asteen pakkasen. Toiminta sai humoristisia piirteitä, kun toisella kädellä täytyi painaa toisen käden nahkarukkanen kiinni suksensauvan ympärille, kun se oli jäänyt tönköksi, jotta pystyi hiihtämään. Leirin jälkeisenä päivänä hiihtosuunnistimme (suunnistus oli lähinnä ryhmittäistä kartanlukua ja latujen hakua) kahdenkymmenen kahdeksan asteen pakkasessa. Tosin aurinkoisessa talvi-ilmassa pakkasen ei tuntunut niin kovalta kuin olisi luullut. Me tyttäret halusimme suojata kasvojamme mahdollisimman hyvin ja poikien ihmetykseksi aloimme puuteroida kasvojamme ennen metsään lähtöä. Kokemuksella voimme todeta, että kosmetologin vinkki on tosi, irtopuuteri auttaa paremmin kuin vedettömät voiteet pakkasessa ja viimassa.

39 päivää Niinisaloon tulomme jälkeen koitti varmasti eräs ”sotilasuramme” tärkeimpiä päiviä. Me annoimme sotilasvalan, jossa me lupaamme käyttäytyä kunnollisesti ja miehekkäästi sekä puolustaa isänmaatamme kaikkialla ja kaikissa tilanteissa. Sotilasvala oli eräs elämäni koskettavampia hetkiä, jopa niin, että pieni kyyneleen alku poskellani ei johtunut pelkästään tuulen tuiverruksesta vaan sen taustalla taisi olla muuta...

Aikaan aliupseerikurssin... eli tykkimiehestä Rouva oppilaaksi

Jo ennen peruskoulutuskauteamme loppua alkoi naisyupamme väki vähentyä. Sotilaspoliisi-Auk ja -miehistökurssi veivät osansa meistä tyttäristä. Lopullinen haajaantumisen alkoi, kun tytöt yksi toisensa jälkeen lähtivät erikoiskoulutukseen; rukkiin, lääkintäaukkiin, talousaukkiin... Tupamme autioitui ja vastuu iloisesta ja sisarellisesta puheensorinasta jäi meidän jäljelle jäävien vastuulle. Tuon kunniakkaan ja vastuullisen tehtävän otimme kuuliaisesti vastaan ja tunnollisesti olemme koettaneet sen täyttää...

Varsinainen konkreettinen muutto meiltä tytöiltä mitaustiedustelualiupseerikurssille oli jouheaa. Me pysyimme omassa naistuvassamme ja seurasimme mielenkiinnolla kuinka pojat siirtyivät ”alemman kerroksen väeksi” naapureiksemme. Hopeisen oppilaanviivan ompeleminen jokaiseen asuun maastopuvusta lomapukuun tuntui heti nostavan arvoamme. Olihan meistä nyt tullut rouva oppilaita. Maailman kovuuden ja reali-

teetit tuntien desimme oppilaina kuitenkin olevamme metsän nopeimpia eläimiä kärpän jälkeen.

Ensimmäinen viikko kului opetellessa taktiikan, mittaustiedustelun ja KT:n perusteita. Tuntui kuin uutta asiaa olisi tullut enemmän kuin rajallinen aivokapasiteettimme pystyi omaksumaan. Ensimmäinen koe oli shokki, vastausaikaa mitattiin sekuntikellolla! Opiskelijoina olimme tottuneet lajoihin esseevastauksiin, nyt meiltä odotettiin vastauksia ranskalaisviivoilla, peruskoulun ala-asteen tapaan... Ensimmäinen koe menikin koevastaustaktiikan opetteluun.

Talven iloihin ja urheilullisiin suurtahtumiin kuului myös Tiedustelu- ja Sääkoulun hiihtomestaruuskilpailut. Me tyttäret suihkimme kelvollisesti poikien hämmästykseksi ja siitä yllättyneenä eräs miespuolinen kollegamme rohkaisi mielensä tiedustelemalla menestyksemme syytä. Poikien keskuudessa kiertävän ”tiedon” mukaan olimme kuulemma saaneet paremmat sukset ja voiteluapua... Todennäköisempi selitys menestyksemme oli se, että meidän aikanamme kouluissa vielä hiihdettiin.

Oppilaiden arkeen kuului myös maastoleirejä ja -harjoituksia. Jalkaväkiharjoitus oli ehkä fyysisesti rankimpia leirejämme. Lumessa ryömiminen asemaan ja suoja-asemaan kymmeniä kertoja sai reippaimmankin nuorukaisen huulille irvistyksen ja valikoiman julkaisukelvottomia voimasanoja. Toinen Auk I aikainen leiri oli komentopaikka- ja viestiharjoitus, jonka jälkeen ohjelma jatkui taisteluammunnoilla. Tuon leirin aikana opimme perinpohjaisesti tuntemaan käskyn ”AJOON”, joka alkoi useimpien korvissa kuulostamaan huudolta ”HAJOON!!!” Sää suosi meitä huhtikuun alussa ja harjoituksesta muodostuikin kokonaisuudessa eräs mielenkiintoisempia harjoituksiamme aukissa.

Kuusi viikkoa tuntui kuluvan yhdessä hujauksessa, sillä Auk I loppui ja saimme ”välitodistuksemme”. Me tytöt olimme tyytyväisiä arvosanoihimme ja tavoitteeksemme asetimme pysymisen kurssimme alkupäässä. Auk II alkoi tykistön ampumaleirillä, jossa vietimme viisi päivää sateessa ja paisteessa. Oppilas Ryhänen joutui yksin edustamaan naisnäkökulmaa leirillä, sillä oppilas Vihinen kulutti tuon leirin ajan ammuskelemalla Säkylässä. Tulenjohto, kaukotähystys ja tutkakoulutus olivat kakkosjaksomme tärkeimpiä koulutusaiheita. Aiheet olivat mielenkiintoisia, mutta uusia laitteita ja ”vempelleitä” oli niin paljon, että aika tuntui rajalliselta niiden omaksumiseen. Hitaampaa hämäläistä vauhti pyöräytti.

Toukokuun toiseksi viimeisellä viikolla meillä oli ”aukin loppusota”. Meidät naispuoliset oppilaat oli ero-

tettu toisistamme ja niin oppilas Ryhänen oli tutkaryhmässä ja oppilas Vihinen komentopaikka-, viesti- ja äänimittausryhmässä. Leiri oli lyhyen ja kunniakkaan uramme hienoimpia ja mieleenpainuvampia kokemuksia. Tulemme vielä vanhainkodin keinutuolissa muistelemaan naapurileirin valtauksen (”Viekää mitä haluatte, mutta olkaa hiljaa, täällä nukutaan.”). Remeksen polttamat viestiasiakirjat tai ”lakun vedon” yli, alta ja ympäri ryteikköä.

Viimeinen viikko aukissa oli kertaamista. Kuluneet kolme kuukautta tuntuivat vilahtaneen hetkessä. ”Vanhat” olivat lähdössä ja vastuu alkoi siirtyä meille. Toukokuun viimeisenä päivänä meidät ylennettiin ulkona juhallisesti alikersanteiksi. Mittaustiedustelun kaksi ensimmäistä naisalikersanttia oli valmistunut. Alikersantti Vihinen sai Mittausristin kurssin priimuksena Alikersantti Ryhänenkin oli valmistunut kärkikolmikossa, eli ei se vaadi kokoa vaan ulkonäköä ja älyä pärjätäkseen aukissa... Eräs välitavoite oli saavutettu ja tulevaisuutemme hyvänä tai erinomaisena ryhmänjohtajana oli edessä. Tuossa tehtävässä toivon meidän naistenkin kasvavan ”sotilalta vaadittaviin mittoihin”.

Vastuullinen ryhmänjohtajakausi ...

Kolmas ja pisin osa palvelusajastamme alkoi siitä, kun pääsimme toimimaan ryhmänjohtajina. Meille jäi reilu kuukausi aikaa opetella ”yläkerran elämää” ennen uusien alokkaiden saapumista. Itse pääsin haluamaani toimisto-au:n toimeen, joka kateellisten mukaan oli toiseksi paras ”nakkisuoja” sitten tykkimiestoimikunnan toimiston jälkeen... Epätietoisille voin heti kertoa, että kyllä mekin muutaman paperin pystymme viikossa hukkaamaan, joten ei sitä ihan jouten täälläkään olla. Mahdollisesti valintaani tsto-aukiksi vaikutti myös vasemman jalkani ”ylipidentynyt” nivelside, jonka vuoksi jouduin ”metsäkeikoilla” käyttämään nilkkatukea.

Uudet alokkaat saapuivat heinäkuun alussa. ”Untuvikojen” toimintaa katsellessa tuntui omasta alokasajasta olevan aikaa enemmän kuin laki salli. Järjestäytymiset ja tahtimarssit olivat ”avohärdellejä”, joita ei voinut katsella kuin ihmetellen. Olimmeko mekin olleet alussa noin avuttomia??? Ilmeisesti meidän ryhmänjohtajamme olisivat tämän kysymyksen kuullessaan nyökytelleet päätänsä myöntymisen merkiksi.

Itse en päässyt paljontakaan kouluttamaan alokkaita, mutta ensimmäiselle maastoleirillä pääsin mukaan ryhmänjohtajaksi. Opetimme alokkaille perustietoja teltanpystytyksestä polttopuiden pienimiseen. Toinen leiri

oli ns. morttileiri, jonka perusteella alokkaat piti pystyä jakamaan kykynsä mukaiseen jatkokoulutukseen. Minusta oli tosi hauskaa olla ryhmänjohtajana ja ilmeisesti ”lapsosenikaan” eivät muistaneet ”koulutustani” katkeruudella, sillä en saanut kovin kitkerää palautetta leiriltä. Toinen pedagogiset taitoni esiintuonut laji oli ampumakoulutus. Suorastaan nautin saadessani opettaa ”rynsesterin” käyttöä ja neuvoessani ammunnessa. Ehkä innostukseni rynnäkkökivääriin juontaa juurensa siitä, että sain itse olla ampumavalmennettavissa ja siten mahdollisuuden ampua lukemattomia laukauksia enemmän kuin suurin osa varusmiehistä.

Alokkaiden peruskoulutuskausi kului nopeasti ja pian heidät jaettiin erikoistumiskoulutuksensa mukaisesti. Ryhmänjohtajien hoivattavaksi jäi vanhojen tykkimiesten kotiuduttua nuoremmat tykkimiehet ja heidän kouluttamisensa. Kouluttaminen oli suhteellisen intensiivistä, sillä lähes joka toiselle tykkimiehelle olisi riittänyt oma henkilökohtainen valmentaja.

Lokakuu toi tullessaan muistamiset ja mittaustiedustelupatterin puolelta ylennettiin kaksi kersanttia. Itselleni ”lisänatsat” olivat tunnustus hyvin tehdystä työstä, josta saatoin olla iloinen. Toisaalta tuntui kovin epäoikeudenmukaiselta niiden ryhmänjohtajien puolesta, jotka tekivät todella motivoituneina työtään ja joita ei ylennyskiintiöiden vuoksi voitu muistaa kersantin arvolla.

Marraskuun alussa alkoivat jo kotiuttamisoppitunnit. Vasta siinä vaiheessa ymmärsin konkreettisesti, että varusmiesaikamme alkoi olla loppuillaan. Pojille tuo aja-

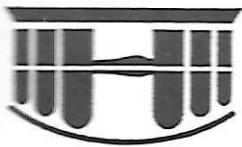
tus herätti riemua, mutta meille, jotka olimme suorittamassa vapaaehtoista asepalvelusta, ajatus herätti haitteita ja surumielisyyttä. Joutuisimme luopumaan jostakin meille hyvin rakkaasta ja tutusta asiasta, kasarmista oli muodostunut meille vuoden aikana ”koti”. Luulen, että vielä viikon reservissä oltuani mietin onkohan kaikki listat ja litterat tehty ajallaan. On ilmeisesti vaikea huomata, ettei ole korvaamaton eikä armeija yhtä toimistoaliupseeria kaipaa... Tiedän, että seuraajani tulee hoitamaan ”varaväpelin” tehtävät vähintään yhtä hyvin kuin minä.

Intiaikana sain tutustua hyvin moniin erilaisiin ihmisiin ja kouluttajiin, tosin jotkut lukevat kouluttajatkin kuuluvaksi homo sapiens - rotuun. Varsinkin lähimmät esimieheni, patterimme vääpeli ja päällikkö, ansaitsevat kiitokset niin ihmisinä kuin esimiehinä. Terveisiä Oskulle ja Jarmolle (tämä ei ole maksettu mainos!) Oli hienoa saada tehdä työtä heidän kanssaan.

Vuosi täällä ”harmaissa” oli minulle mielenkiintoinen, ikimuistoinen ja opettava. Opin paljon suvaitsevammaksi (”sillä niin tykkimies vastaa kuin sille huudetaan...”), hienotunteisemmaksi (vain oma punkka valtakuntani) sekä sen, että jokaisesta meistä löytyy jotakin hyvää. On huomattavasti helpompi antaa hyviä ohjeita, kun olla vastuussa niiden toteuttamisesta. Ryhmänjohtajan vastuu ei häviä siitä mihinkään, vaikka hän jakaakin sitä myös muille. Ryhmä on juuri johtajansa näköinen... Alaiset ansaitsevat johtajansa ja johtaja alaisensa.

*Artikkelin
kirjoittaja
kersantti
Tuja Vibinen*

HAUHON
NÄYTTÄMÖTAITEEN
HARRASTAJAT RY

Teatteri- ja ohjelmapalvelua
yksityisille, yrityksille ja
yhdistyksille

HAUHON KESÄTEATTERI

Juhani Tervapää

Niskabuoren nuori emäntä

Ohjaus Mikko Nousiainen

Hauhon Näyttämötaiteen Harrastajien esitykset
Miekan maatilan pihapiirissä 5.6. - 5.7.1997

Lippuvaraukset numerosta 03-6311 228.

TERVETULO A !

KIRJAPAINO
SPRINT PLUS OY
KANKAANPÄÄ

Kenkätehtaankatu 3
38700 Kankaanpää
Puh. ja fax 02-572 1370

Kirkkokatu 10, 33200 Tampere
p. (03) 222 1810, f. (03) 213 2988

TEATTERIIN

KEVÄÄLLÄ 1997:

Päänäyttämöllä

Meren veljet,
Sukuvika,
Käärmeennahka-
takki,
Mestaritontun
seikkailut.

Verstaassa

Pakkolasku
viidakkoon,
Club act!one,
Maria Callasin
mestariluokka.

Liput (03)6169320
Tiedotus (03)6169320

HÄMEENLINNAN
KAUPUNGIN
TEATTERI

Tiedustelupatteriston henkilökunta 30.5.1996

Takarivistä vasemmalta: Sotmest Pauli Perälä, ylil Jarmo Kangas, vänr Jarmo Ahde, ylil Tero Mäenpää, ltn Raine Lauhanen, ltn Rauno Väisänen.

2. rivi takaa: Ltn Pertti Ristijoki, ylil Soini Maarin, ltn Jouko Vainionpää, ylil Pasi Saarikoski, sotmest Ari Källi, ltn Jouni Vuorela.

3. rivi takaa: Ltn Reijo Miettinen, ylil Matti-Jussi Viitanen, ltn Oskari Niemi, ltn Jarmo Poutala, ltn Kari Nenonen, vänr Kari Kulovesi, valokuvatekn Petri Salonen.

Eturivissä vasemmalta: Kapt Esa Koivu, maj Jari Vaara, maj Raimo Jyväsjärvi, evl Pentti Kuosa, FT Ossi Ojanen ja teknkapt Hannu Rajahalme.

Kuvasta puuttuvat: Tstosiht Leena Kulmala, kapt Onni Parviainen, sotmest Pertti Hautamäki, ltn Juha Kalliomäki, vänr Juha Kellander, ltn Heikki Lehtinen, ltn Raine Lehtonen, teknltn Antti Leppäniemi, ylil Hannu Merilaita, ylil Jaakko Mäkinen, ltn Seppo Nurminen (maj Markku Haapasalo).

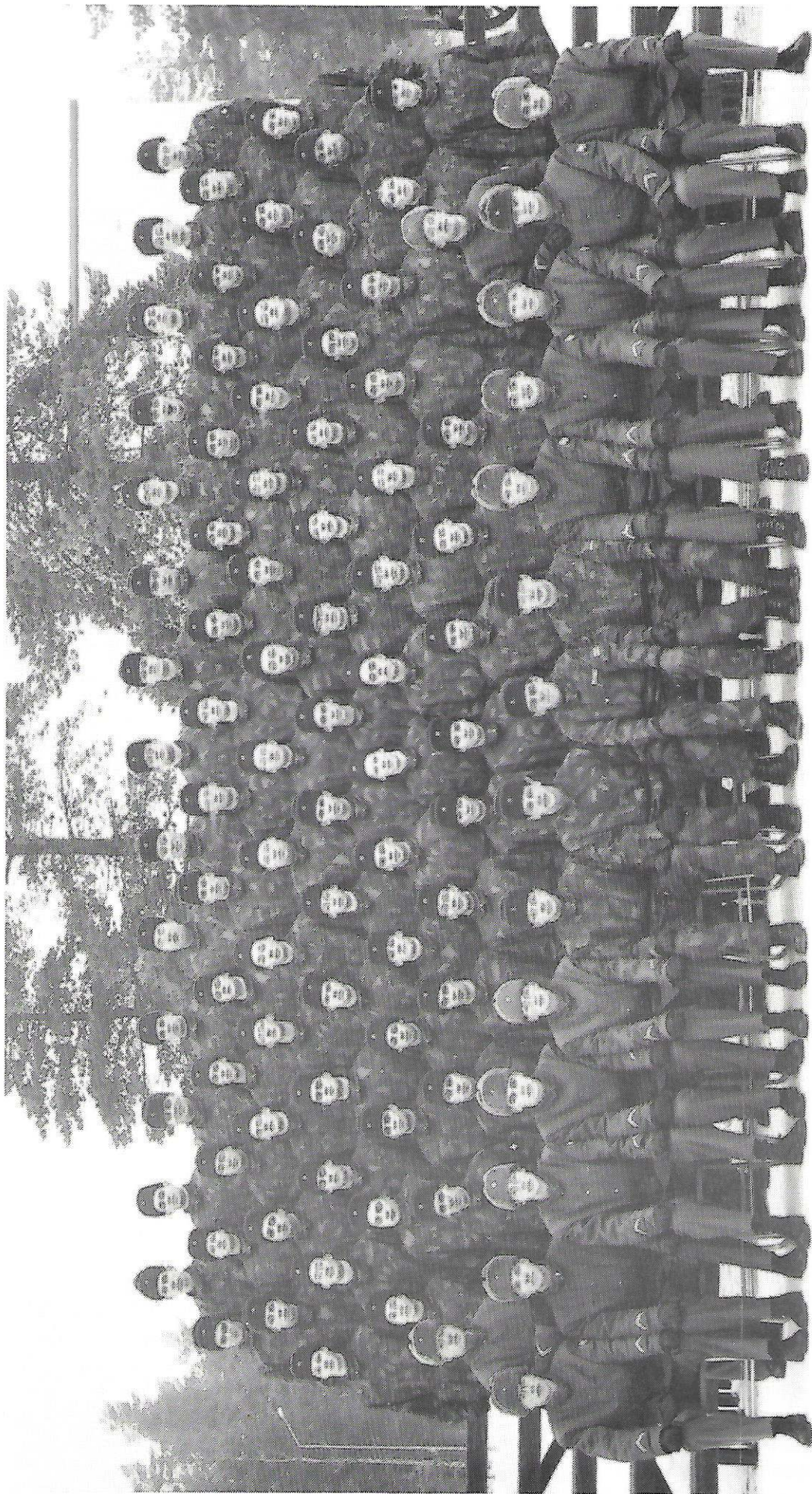
Patteristosta siirtyneet:

Everstiluutnantti Pentti Kuosa	1.6.1996	Reserviin
Filosofian tohtori Ossi Ojanen	1.9.1996	PvTK
Vänrikki Jarmo Ahde	1.9.1996	NiiKoeAs
Tstovirkailija Tanja Ramsten	28.3.1996	Siviiliin
Kapteeni Esa Koivu	2.9.1996	MPKK:uun
Sotilasmestari Taito Koota	1.1.1996	TykPr:iin
Sotilasmestari Juhani Hietakangas	1.1.1996	TykPr:iin

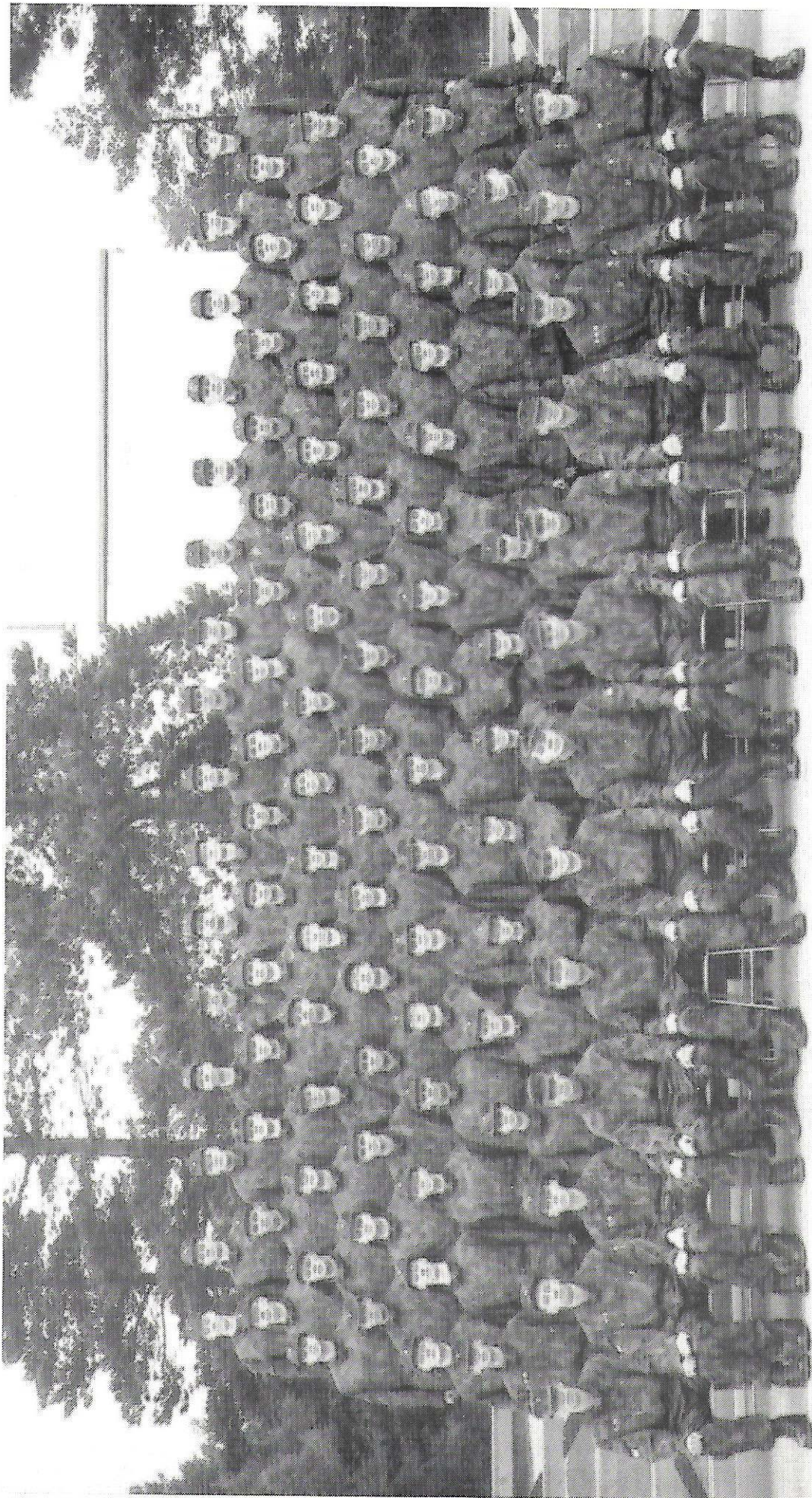
Patteristoon siirtyneet:

Insinööri Jari Raatikainen	1.6.1996	Reservistä
Majuri Markku Haapasalo	1.10.1996	YK-tehtävistä

Saapumiserä I/96

Saapumiserä II/96

”Onks kontti tuttu?”

Etelän miehet kertoivat säämiestaitoja Rovajärvellä

Kirjoittanut Res. Tkm Pekka Kilpinen

Ei, kontti ei ollut tuttu. Onneksi minulla oli sentään yksi kohtalotoveri. Kaikki kahdeksan muuta Uudenmaan sotilasläänistä tullutta rumaa ja karvaista reserviläistä olivat perehtyneet sääkontin saloihin joko varusmiesaikana tai aikaisemmissa kertausharjoituksissa. Ensimmäinen varsinainen säätehtäviin liittyvä käsky Rovaselän leirialueella kuuluikin: ”Kontti pura ja kooko!” Säämiesten sota kenttätykistön kesäleirillä 2.8. armon vuonna 1996 oli alkanut.

Gladiaattoreiden sisäänmarssi

Univormut eivät kykene peittämään sitä, että miehet eivät olleet yhdestä muotista valettuja. Joukossa oli kenttätykistön säämiehen tehtäviin perehtyneitä, rannikkosääasemilla palvelleita, yksi lentosääpuolella koulutuksensa saanut ja yksi joka ei ollut varusmiesaikanaan saanut minkäänlaista säämieskoulutusta. Rovajärvi tosin opetti viestialik Keurulaisesta viikossa ihan kelvollisen sääalikersantin. Osa miehistä, kuten minä, oli ensimmäisissä kertausharjoituksissaan, toisille nämä olivat mitä ilmeisimmin viimeiset manööverit.

Jotkut olivat kuitenkin sanoneet puolustusvoimien kutsulle kiitos ei, joten sääjaos joutui työskentelemään vajaavahvuisena. Sääupseeria ei reserviläisten joukossa näkynyt. Niinpä luutnantti Reijo Miettinen Niinisalosta toimi sekä kouluttajana että sääjaoksen johtajana. Asialla oli hyvätkin puolensa. Kouluttaja Miettinen ja jaoksen johtaja Miettinen työskentelivät saumattomassa yhteisymmärryksessä, eikä hämmentäviä auktoriteetti-ongelmia syntynyt. Reserviläiset taas tiesivät aina, kenen puoleen kääntyä pulmatilanteissa.

Koska elämme niukkojen määrärahojen aikaa, ei tuleviin koitoksiin juuri ollut mahdollisuutta valmistautua etukäteen leirialueella. Vedyn varomääräykset sentään kerrattiin saapumispäivän iltana piirtoheittimen ääres-

sä. Samalla luutnantti Miettinen esittäytyi tarkemmin harjoitettavilleen. ”Sähän olet sitten ihan pojankloppi”, totesi res Parisaari 31-vuotiaasta Miettisestä. Ja tottahan se oli: kouluttajallamme oli noin kaksi vuotta vähemmän ikää kuin reserviläisosastollamme keskimäärin. Herrojen Miettinen & Parisaari keskinäinen herjanheitto piti tästä lähtien tunnelmaa yllä koko leirin loppuun asti.

Asialliset hommat hoidetaan

Reserviläisyksikön ja varusmiesyksikön väliset erot valkenivat varsin pian. Ilmapiiri kertausharjoitusporukassa oli joka suhteessa rennompempi kuin aikanaan sääkoulussa Tikkakoskella. Vanne ei kiristänyt pahemmin päätä eikä pikku vastoinkäymisistä viitsitty marista. Tosin jos tj-luku on alle kymmenen, ei henkisen kestäkyvyn pitäisikään rakoilla. Aikaisemmat kokemukset auttoivat myös ennakoimaan tapahtumia ja suhtautumaan niihin oikealla tavalla.

Suurin ero ensikoulutettavien ja kertaajien välillä oli siinä, että reserviläiset tiesivät täsmälleen, minkä vuoksi he olivat paikalle tulleet - ja minkä vuoksi eivät. Yritys saada muutenkin vajaavahvuinen sääjaos tuhmaamaan kallista aikaa esikuntapatterin vartiovuoroihin johti hurjiin ja menestyksellisiin torjuntataisteluihin. Tunnus-sanan kyseleminen ja hytysten ruokkiminen vartiopaikalla voitiin kyllä opetella karttatarjoituksenakin, tykistön sääsanoman laatimista ei.

Pikakoulutetun alik Keurulainen, korp Perttilän ja res Parisaaren taistelu Tykistön sääsanoman kasaamiseksi perinteisellä teodolitti-pilothavainto-pizzanpyöritys -menetelmällä kuvaa hyvin koulutetun joukon asennetta. Aamuyön tunteina paljastui, että homma menisi ns. viturelle. Osasto Keurulainen hätisti Miettisen heille viemään sääsanoman laatimisen loppuun. Epä-

onnistuminen suivaannutti taistelijat siinä määrin, että he päättivät pikaisten unien jälkeen kyhätä vapaavuorollaan uuden sääsanoman. Seuraavaa säävuoroa hämmästytti toimistotelttään kohonnut harras opintopiiri, joka kulutti vapaa-aikansa avaamalla aerogrammeja ja perehtymällä kerrospainotuksen saloihin. Ja tuloksena oli ihan kunnollinen Tykistön sääsanoma, niin kuin pitikin.

Res Kilpisen muisti palailee pätkittäin

Havaitsin, että minkä nuorena oppii, sen varhaiskeskiikäisenä taitaa. Aikoinaan hyvin harjoitellut tai jopa rutiineiksi muodostuneet tehtävät palautuivat yllättävänkin nopeasti mieleen. Ensimmäistä synoppiani pakersin Pikku Hirvasselän karuissa maisemissa yli puoli tuntia. Enemmänkin siihen olisi saanut aikaa kulumaan mutta alik Seuranen auttoi vaikeimmista paikoista yli. Seuraavan synopin tein omin päin ja varasin siihen runsaasti aikaa - täysin turhaan. Yhden synopin laatiminen sekä ahkera ”Keltaisen kirjan” tutkailu olivat palauttaneet mieleen havaintoasema 982:lla ammoin opitut taidot. Jatkossa synopit menivät suunnilleen tavoiteltuun 15 minuuttiin. Pilvetkin näyttivät vanhoilta tultuilta: *Altocumulus lenticularis* oli *altocumulus lenticularis* eikä *unidentified flying object*, vaikka ne joskus ovatkin erehdyttävän samannäköisiä.

Vähemmän tuttujen tai suorastaan uusien asioiden oppimisessa auttoivat toisten kokemukset. Koska aikaa oli ollut niukasti, ryhmiin jakautuminen oli tapahtunut ilman ennakkovalmistelua suoraan liikkeestä. Harjoitusalueen kanervikossa käytiin hyttyspilven keskellä kiintoisia keskusteluja (”Täh, etsä oo koskaan keittänyt Pipisen pannulla vetyä? no, tuu sitten mun ryhmään.” ”Koska te ootte viimeks tehneet synopin? yhdeksän vuotta sitten? Selvä, sä teet sitten synopin.”) Luonnonvalinta ohjasi aika hyvin taustaltaan ja kokemuksiltaan erilaiset miehet ryhmiin, joissa tiedot ja taidot täydensivät toisiaan.

Niinisalon mannekiinit saapuvat

Tekniikan kehitys on niin nopeata, että heikkopäistä huimaa. Noin 50 tunnin kokemuksella en juuri voinut sanoa tuntevani sääkonttia kovin hyvin. Kontin kasaminen ja siirtyminen uusiin asemiin oli juuri edessä, kun Pikku Hirvasselkään kurvasi näyttävästi osasto Niinisalon mannekiineja. Heillä oli mukanaan LAMS, joka sai kontin näyttämään jos ei nyt aivan dinosaurukselta niin ainakin mammutilta. Uuden kevytluotausaseman purkaminen ja kokoaminen kävi konttiin, mokomaan tonnikaijuun, verrattuna alta aikayksikön. Pääkonsulttina toiminut Teknltn Antti Leppäniemi

kertoi, että uudella Vaisalan ihmeellä saattoi luodata kaluston liikkua ja siirtyessä uusiin asemiin ja että viestitys- ym. kaluston saattoi leväyttää vetoauton konepellille ja käyttää siinä ilman sen suurempia seremonioita (”...huonolla säällä käyttäen käsien ja kaluston suojana läpinäkyvää muovikupua.”)

Kun näytös oli ohi, alik Keurulainen sanoi yllättäen: ”Tolla vehkeellä mä en haluais tehdä hommia.” Ja tarkemmin ajateltuna LAMS ei vaikuttanutkaan niin miellyttävältä tuttavuudelta. Luotaaminen maastossa, liikkuvassa autossa? Mikä nautinto se nyt olisi? Tai Laskinsääsanoman viestittäminen kohmeisin sormin rätäsateessa konepellin päällä? Korpr Perttilä muisteli edellisiä talvisaikaan pidettyjä kertausharjoituksiaan. Silloin tavallisesti tuntemattomiksi sotilaksi jäävät säämiehet ja varsinkin heidän lämmitettävä sääkonttinsa olivat yllättäen olleet kovin suosittuja... ”Käyttäjystävällisyys” on aika monimutkainen juttu, myös säähommissa.

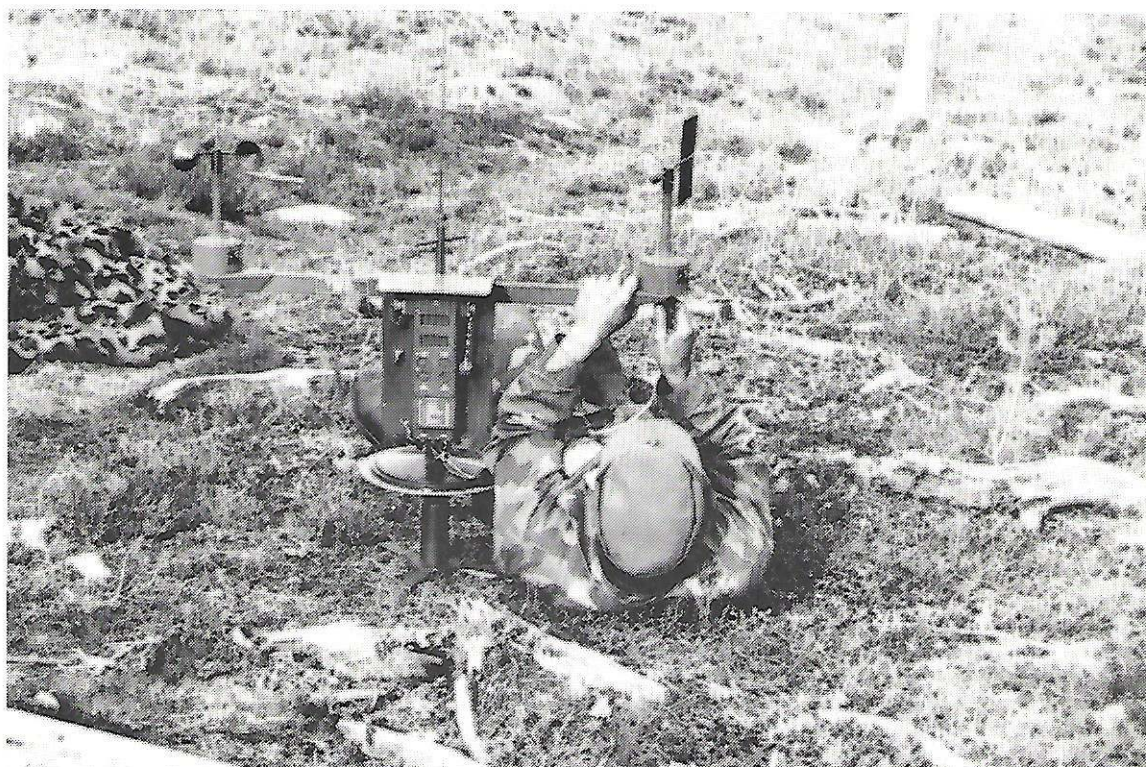
Viimeiset taistot

Kaikki hyvä loppuu aikanaan, jopa kertausharjoitukset. Sääjaoksen reitti jatkui Pikku Hirvasselän Ryymäysvaaraan (ei kirjoitusvirhettä) kautta Kiviselkään ja lopulta takaisin Rovaselän leirialueelle. Reitin varrelta lähti asiaankuuluville vastaanottajille yhä tarkempia ja yhä paremmin aikataulussa valmistuneita temppejä ja synoppeja, tysaneita ja lasaneita. Viimeisenä harjoituspäivänä 7.8. ei sääjaoksen tarvinut enää tiirailla taivaalta cirruksia ja cumolonimbuksia. Sen sijaan sieltä saattoi bongata pääministeri Lipposta ja puolustusministeri Tainaa kuljettaneen helikopterin. Korpr Perttilä vastaanotti palkinnon hyvästä ampumasuorituksesta ja kaikki vastaanottivat merkinällä ”kertharj n:o 31296201” varustetun sotilaspassin.

Kello 20.35 pikajuna P 68 Rovaniemen asemalla valmis nielaisemaan sisäänsä etelän miehet ja lähtemään kohti pääkaupunkia. Korpr Perttilä jäi Rovaniemelle tuttaviansa luokse, mutta hyvästeli sitä ennen muut säämiehet. Hän tiivistä kokemuksen kahteen sanaan: ”Hauskaa oli!” Saattaa kuulostaa perverssiltä, mutta niin todella oli. Joku kurttuotsa voi tietysti valittaa, että harjoitus ei ollut vastannut tarkoitustaan, jos miehillä oli ollut hauskaa. Mahdollisimman realistisessa ja sodanajan oloja mahdollisimman tarkoin jäljittelevässä harjoituksessa hymy hytyisi. Sellaiset harjoitukset käyneille miehille saattaisi tosin tulla yllättäviä esteitä seuraavan kertauskutsun saapuessa. Ainakin minulle jäi ensimmäisestä kertausharjoituksestani myönteinen kuva. Samalla heräsi tietty uteliaisuus. Mitähän ne keksivät LAMSin jälkeen?

Niinisalon mannekiinit esittelevät uutta luotaukaskalustoa

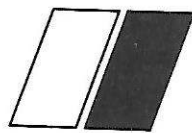
Kopri Perttilä asentamassa tuulimittarin kaapeleita vai onko kyseessä reserviläinen tyyli naamioida lepo näyttämään työn teolta

**TURN-KEY C31 SYSTEMS
FIELD COMPUTERS AND TERMINALS**

**FIELD COMMUNICATION EQUIPMENT
DISPLAY AND PRESENTATION SYSTEMS**

NOKIA TELECOMMUNICATIONS, SPECIAL SYSTEMS
P.O.Box 380, FIN-00045 NOKIA GROUP, FINLAND Tel. +358 9 511 21, Fax +358 9 5112 3077

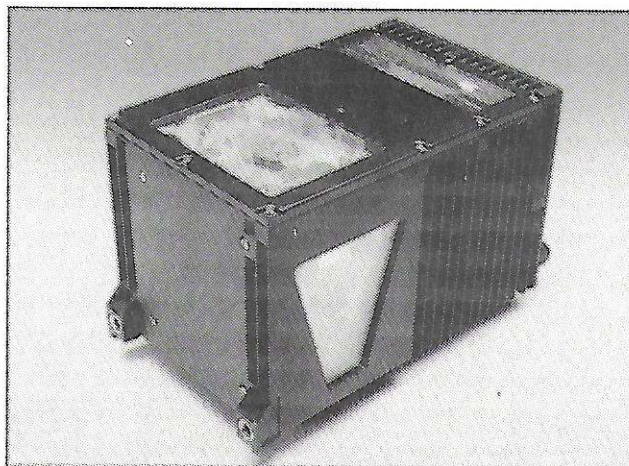

MACHINERY OY

Erikoisryhmä

Puh. 09 89551, Fax 09 8955 3474

FIN 3110G Land Navigation System

Inertial Measuring Unit (IMU)

GEC-Marconi
Defence Systems

Tiedustelualiupseerikurssi I/96

Takarivi vasemmalta:

Jari Ronkainen, Mikko Remes, Petteri Pitkänen, Mika Mörö, Jukka Kallionpää, Jaakko Rosti, Petri Paajanen, Simo Särkkä, Jere Kantonen, Roope Redlin.

Keskirivi vasemmalta:

Reetta Ryhänen, Jouni Pieniniemi, Lasse Sainio, Jani Lindroos, Vesa Norman, Jari Nylund, Jarno Hiltunen, Tuija Viininen, Sari Kunelius.

Eturivi oikealta:

Niko Sillanpää, Kari Nenonen, Seppo Nurminen, Esa Koivu, Pasi Saarikoski, Rauno Väisänen, Toni Passila.

Sääaliupseerikurssi I/96

Takarivi vasemmalta:

Tero Mustonen, Mikko Saunamäki, Markku Vähäaho, Janne Pirttilahti, Tomi Kontinen, Pekka Hyppönen, Aleks Toivonen, Olli Tervo, Jussi Josefson.

Keskirivi vasemmalta:

Jouni Polso, Esa Tanskanen, Antti Töyrylä, Mikael Vahtera, Petri Kotiluoto, Rami Lindroos, Aku Mäkinen, Antti Hölsä.

Eturivi vasemmalta:

Tope Haarlaa, Pertti Ristijoki, Esa Koivu, Seppo Nurminen, Joonas Vilenius, Tapio Kiviharju.

Poissa:

Reijo Miettinen

Säämieskurssi I/96

Takarivi vasemmalta:

Antti Jauho, Kai Rantakoski, Petri Halonen, Ville Vepsäläinen, Vesa Jyrkkänen, Kari Saarela, Mikko Päivärinta, Miika Silfverberg, Marko Harjumäki, Ari Mäkelä.

Keskirivi vasemmalta:

Vesa Sainio, Vesa Kylliäinen, Kari Hartikainen, Asa Aitokallio, Jari Nyroos, Stefan Nyman, Antero Linde, Arto Suutari, Juha Jokiranta, Kimmo Kyllönen, Panu Maaranen, Miiku Jaakkola.

Eturivi vasemmalta:

Kristian Österlund, Topi Haarlaa, Juha Kalliomäki, Esa Koivu, Seppo Nurminen, Pertti Hautamäki, Petteri Putkinen.

Yliluutnantti Jarmo Kangas

Mittamiesten reserviyksikkötoiminta

Tervehdys kaikille mittaveljille!

Mahtava alku toiminnalle

Reserviyksikkötoiminta on mittaustiedusteluvoimalla lähtenyt hienosti käyntiin. Toiminta käynnistyi meidän osalta saapumiserän II/94 miehistön osalta. Alkuun koko toiminta ihmetytti ja kummastutti: mikä ihmeen RYT?

Sittemmin tuosta RYT-toiminnasta on tullut ohjetta toisen perään ja tällä hetkellä tiedetään jo hyvin mitä toiminta kokonaisuudessaankin pitää sisällään.

Mitä RYT on?

RESERVITYKSIKKÖTOIMINTA on puolustusvoimien ja joukko-osastojen kiltojen yhteistä toimintaa. Tällä varmistetaan, että oma varusmiesaikainen yksikkösi voi pitää yhteyttä, harrastaa ja harjoitella omaehtoisesti reservissä ollessaan. RYT-toiminta rinnastetaan määrättyiltä osiltaan reservin kertausharjoituksiin.

Reserviyksikkötoiminnalla mahdollistetaan kiltojen tukemana vapaaehtoiselta pohjalta varusmiespalvelun päätyttyä sodan ajan joukkoihin sijoitettujen henkilöiden omaehtoinen yhdessäolo ja kouluttautuminen.

Reserviyksikkötoiminnan tavoitteena on tukea puolustusvoimien valmiutta ja suorituskykyä. Tähän pyritään nostamalla henkilöstön motivaatiota kiinteyttämällä sen yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kehittämällä koulutustasoa. Samalla henkilöstö sitoutuu tiiviimmin sodan ajan joukkoonsa.

Reserviyksikkötoiminta

Reserviyksiköllä ymmärretään sitä osaa sodanajan henkilöstöstä, joka haluaa osallistua omaehtoiseen toimintaan itsensä ja joukkonsa eduksi.

Mittaustiedustelujoukossa reserviyksikkö tarkoittaa yhtä sodanajan mittaustiedustelupatteria ja sen vapaaehtoista henkilöstöä.

Jokaisesta saapumiserän johtajaerästä ja miehistöerästä perustetaan taas sitten tuon reserviyksikön alayksikkö. Tästä muodostuu näin ollen reserviyksikkö, jossa on kymmenkunta alayksikköä.

Reserviyksikön muodostaminen

Varusmiehenä sinulta kysyttiin tai kysytään haluatko lähteä mukaan vai etkö. Saapumiserästä valitaan yhteyshenkilö joka pitää yhteyttä killan avustuksella jäsenistöön. Joukko sopii ensimmäisen tapaamisajankohdan ja paikan, jossa sitten sovitaan miten jatkossa toimintaa tullaan elättämään. Yleensä laaditaan aikataulu vapaaehtoisten harjoitusten järjestämisestä siten, että harjoituksia voitaisiin pitää esimerkiksi joka toinen tai kolmas vuosi. Harjoitukseen voidaan sisällyttää mm: rynnäkkökivääriammuntaa, joukon perustamissuunnitelmien selvittämisharjoituksia, kaluston esittelyä ja kertaamista tai esityksiä ajankohtaisista aiheista. Mittaustiedustelukalustohan kehittyi hurjaa vauhtia, joten ajankohtaisia aiheita varmasti löytyy.

Missä mennään

Reserviyksikön alayksiköitä on muodostettu seuraavasti

	Kirjavahvuus	Toimintaan ilmoittautunut	Ei mukana	Huom.
II94 miehistö	42	39	3	
II94 johtajat	22	21	1	
I95 miehistö	37	37	0	
I95 johtajat	27	27	0	
II95 miehistö	46	46	0	
II95 johtajat	244	24	0	
I96 miehistö	37	37	0	
I96 johtajat	25	25	0	

Hyvä prosentti alustavasta halukkuudesta!! Toinen asia sitten on miten paljon tulevissa tilaisuuksissa sitten henkilöstöä on paikalla. Toivotaan reippaan suuruista joukkoa! Ensi vuoden alussa on ensimmäinen reserviyksikkö muodostettu.

Ensimmäinen kokoontuminen on suunniteltu Tampereelle vuonna 1997 kesäkuun ensimmäisenä viikonloppuna Hotelli Eedeniin. Tarkoituksena on siellä viettää hauska ilta ja suunnitella tulevia toimia. Antti Latva-Koivisto valmistelee jo nyt asiaa (06-4504604)

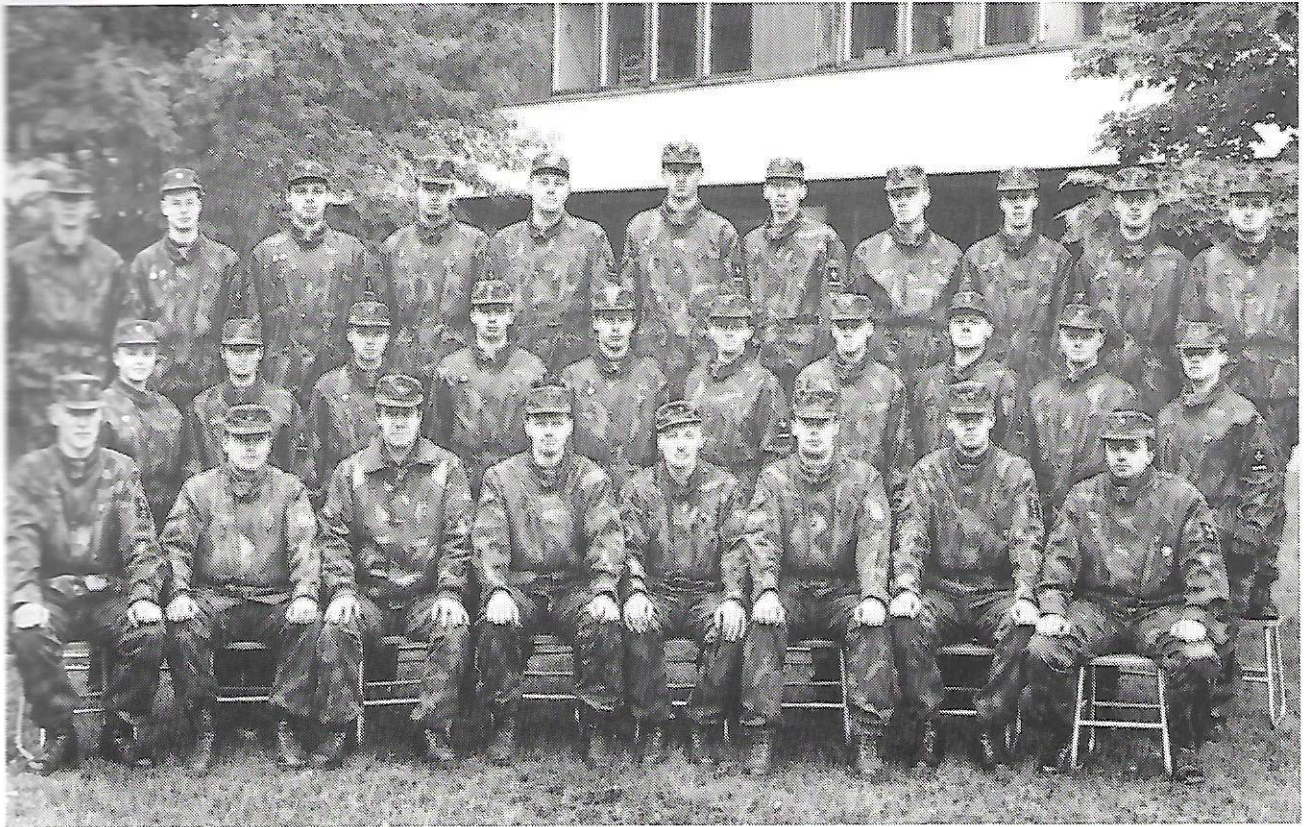
Lopuksi

Ryt on tervetullut lisä mittamieshengen edelleen kohoittamiseksi. Olkaamme kaikki aktiivisia asian tiimoilla.

Vuoden 1996 alussa varusmiespalvelukseen astui ensimmäiset naiset. Tervetuloa myöskin reserviyksikön toimintaan.

Killan puolelta pääkoordinaattorina ja yhteyshenkilönä toimii evl evp Jorma Aalto. (Rykmentintie 64 F 69, 20880 Turku, 02-2342320) Kysele ja soitttele!

Tiedustelualiupseerikurssi II/96

Takarivi vasemmalta:

Kimmo Kajas, Kalle Malin, Tero Kokko, Timo Saarivirta, Heikki Rinne, Jani Rantonen, Marko Taipale, Antti Hirvenoja, Mika Viikki, Ilkka Urtamo, Kristian Brander.

Keskirivi vasemmalta:

Reeta Heikkinen, Tiina Tarr, Telle-Tiia Pitkänen, Jouni Saloranta, Topi Salo, Harriet Tammela, Timo Asikanius, Pekka Ratia, Jussi Lindberg, Mira Jantunen.

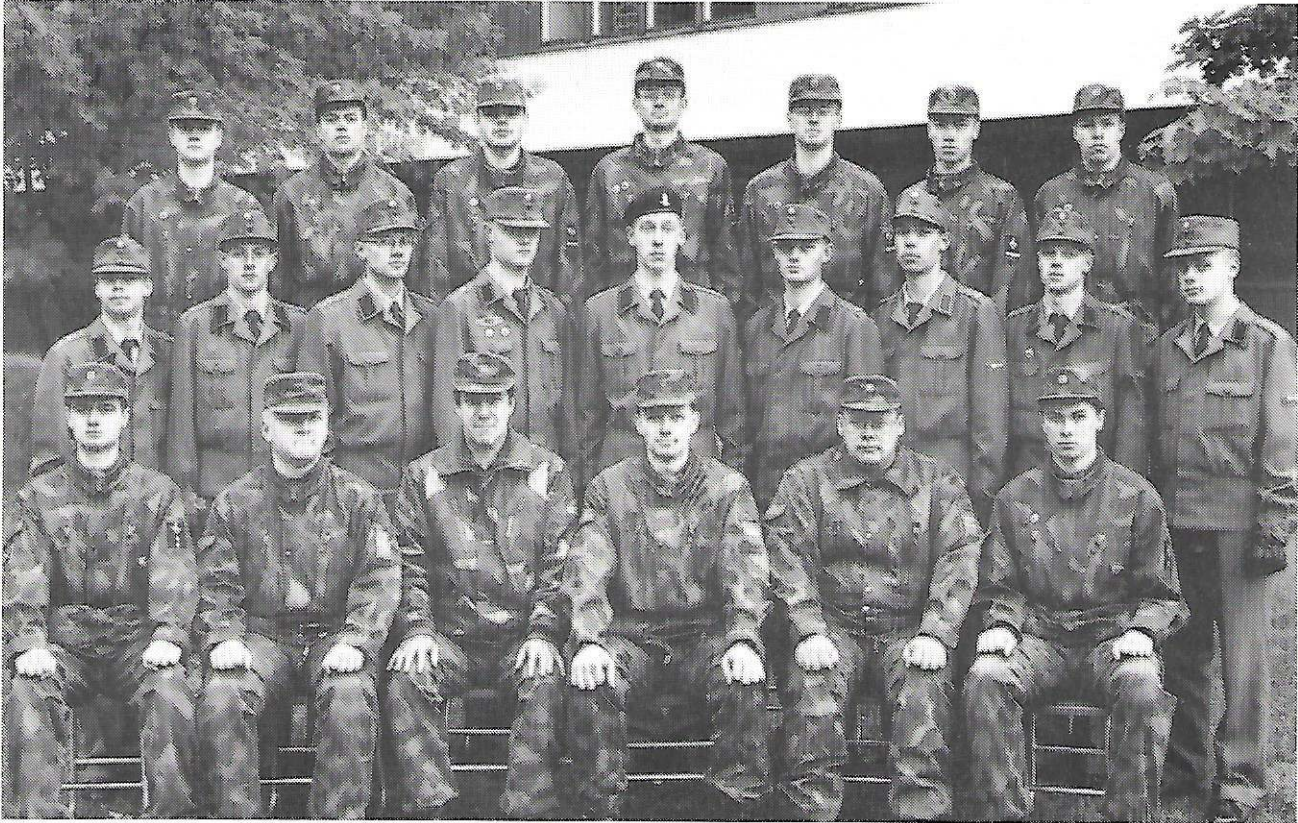
Eturivi vasemmalta:

Kers Jaakko Rosti, ltn Kari Nenonen, ltn Seppo Nurminen, ylil Pasi Saarikoski, ltn Heikki Lehtinen, ltn Rauno Väisänen, kok Johan Fallenius, alik Jani Lindroos.

Kuvasta puuttuu:

Antti Pärnänen.

Sääaliupseerikurssi II/96

Takarivi vasemmalta:

Mikko Aitola, Tuukka Drufva, Kim Djupsjöbacka, Mikael Laitinen, Matti Eberhardt, Joonas Kokkonen, Timo Aaltonen.

Keskirivi vasemmalta:

Pyry Grönholm, Santeri Salminen, Sami Kesti, Juho Sipilä, Mikko Järvenpää, Sami Häyränen, Harri Karjarinta, Jukka Matala, Ville Koskinen.

Eturivi vasemmalta:

Kok Mika Roinisto, ltn Reijo Miettinen, ltn Seppo Nurminen, ylil Pasi Saarikoski, ltn Pertti Ristijoki, alik Janne Pirttilähti.

Poissa:

Alik Markku Vähäaho.

Säämieskurssi II/96

Takarivi vasemmalta:

Lasse Niemistö, Markku Tuovinen, Jukka Junnila, Vesa Varpa, Juha Kuisma, Mikael Jeskanen, Jarkko Yli Sikkilä, Miika Arvonen, Jussi Nurminen, Juha Karjalainen, Matias Brockmann.

Keskirivi vasemmalta:

Akseli Aittomäki, Mikko Lappi, Toni Lehikoinen, Jani Määttä, Jani Helenius, Toni Valonen, Marko Paussu, Riki Kawakami, Jari Korteesvuo, Jukka Suuronen, Christoffer Hansson, Antti Salmi.

Eturivi vasemmalta:

Alik Tero Mustonen, ltn Juha Kalliomäki, ltn Seppo Nurminen, yll Pasi Saarikoski, sotmest Pertti Hautamäki, alik Pekka-Tapio Hyppönen.

OSOITTEENMUUTOS- / ILMOITTAUTUMISKORTTI

Ilmoittaudun Mittauspatteriston Killan jäseneksi

_____ Paikallisosastoon

Täydellinen nimi _____

Ammatti _____

Syntymäaika _____

Osoite _____

Postitoimipaikka _____

Entinen osoite _____

Puhelinnumero _____

Allekirjoitus _____

Postita osoitteella

**TIEDUSTELUPATTERISTO
PL 5
38841 NIINISALO**

TIEDUSTELUPATTERISTO

Tiedustelupatteristo on maavoimien erikoisjoukkoyksikkö, jossa koulutetaan varusmiehiä, reserviläisiä ja henkilö - kuntaa kentiätyökistön tiedustelutehtäviin ja maavoimien sää - alan tehtäviin. Koulutus on ainutlaatuista Suomessa.

Tiedustelupatteristo vastaa osaltaan maavoimien sääpalvelun ja teknillisen tiedustelun kehittämisestä painopistealueena kuvaustiedustelu. Tulevaisuuden haasteita ovat:

- akustinen valvonta ja mittaus
- tutkatiedustelu
- lennokkitiedustelu sekä
- nykyaikaisia menetelmiä käyttävä kuvaustiedustelu

TIEDUSTELUPATTERISTO - AINOAA LAATUAAN

